

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

**Studenti vysokých škol a odklad dospělosti
(Příloha C)**
Bakalářská práce

Autorka: Veronika Polanská
Studijní program: B6703
Studijní obor: Sociologie obecná a empirická
Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D.

Hradec Králové, 2015

Přepisy rozhovorů

Kamil

Na začátek se tě zeptám, co si představuješ pod pojmem dospělost?

Dospělost, no tak... představím si pod tím nějakou nezávislost jednoznačně.

Nějakou samostatnost a zodpovědnost za sebe a za svoje činy hlavně.

Jaká jsou podle tebe kritéria dospělosti?

No, tak asi věkové kritéria nějaké žejo. Jako, že je člověk dospělý právně, když má osmnáct let. Pak kritéria... no, nějaká zralost asi toho člověka. Jakože fyzicky vyspělý, a taky myšlenkově už je asi jinde, než kdyby byl adolescent nebo v pubertě. Taková asi nějaká ujasněnost cílů svých, životních. Nebo jako, kam ten život povedu. Mít nějaký životní plán. Takže to. No a pak možná jako chování, že má dospělé vystupování. Takže nějaké asi zvládnání emocí, když si dítě, tak asi jinak budeš dávat najevo svoje emoce a když už jsi pak dospělý, už tak trochu předstíráš. Nebo ne, že bys předstíral, ale nějak asi tušíš nebo víš, jak se v různých situacích máš chovat, co je vhodné a co není. Takže to chování, vystupování jako dospělý člověk.

A liší se podle tebe nějak člověk dospělý a člověk zralý?

Určitě. Dospělý bude jednou každý, ale zralý, to se neví žejo. Někdy vidíš, jak se chová třeba čtyřicetiletý chlap, a řekneš si, že nikdy nedospěje, nebo říká se to tak, ale jako myslíš, že není zralý. Ta zralost je podle mě nějaký stav mysli taky. Jako že jsi zralý, že jsi už nějak ovlivněný asi zkušenostma, cos nabíral v životě. Takže si asi člověk musí něčím projít, něco zažít, aby byl zralý. No a právě dospělý člověk může být, jak jsem říkal, prostě každý člověk, který má přes osmnáct let.

A ty sám se cítíš jako dospělý?

Asi ne úplně, jako úplně dospěle se ještě necítím, ale zas nejsem dítě žejo. Takže asi někde mezi jsem. V nějakém mezibodě jsem.

V čem se teda cítíš dospěle a v čem nedospěle?

No tak dospělý jsem, jako třeba, tím věkem žejo. Mám dvacet, tak věkově jsem dospělý. Chodím na vysokou školu, tam taky asi dítě chodit nemůže. No a taky můžu řídit, mám řidičák, můžu se legálně opít. Můžu volit, můžu být volený. A pak taky asi jsem dospělý v určitém jednání s cizíma lidma. Jakože myslím si, že vystupuju dospěle, nebo že působím na lidi jako dospělý člověk. Teda asi jak kdy, ale většinou si myslím, že jo. No a nedospělý jsem třeba v tom, že si nevydělávám. Nebo nevydělávám si tolik z těch brigád, abych si tím pokryl všechny svoje výdaje. Jako jsem skromný, to jo. Ale stejně jsem pořád závislý na penězích od rodičů. Takže v tomto se cítím nedospělý. No a obecně, když jsem s našima, tak jsem prostě jejich dítě pořád a to už budu nadosmrti. Ale jinak nedospělý... možná, že v nějakých rozhodnutích. Jako, že někdy jednám s horkou hlavou a pak si to vyčítám. Nebo říkám si, že jsem to mohl řešit i jinak. A takhle no...

A udála se nějaká konkrétní situace, kdy sis řekl „*Tak, ted' jsem dospělý*“?

No tak to možná, když jsem dostal řidičák. Nebo jako na to jsem čekal, dělal jsem si ho hned v osmnácti a hrozně jsem se těšil, až budu moct řídit a jezdit kam chci. Ale jinak, jak se to říká třeba o maturitě, že je to zkouška dospělosti, tak to jsem tak nebral. Jakože mám maturu a jsem dospělý... spíš jsem si oddechl, že už to mám za sebou. Nebo jsem to bral jako takový krůček k tomu. Ale to máš jen nějaké papíry, nějaké důkazy dospělosti obecně žejo. Spíš to je tak, že tě společnost vidí jako dospělého. A pak s tím přicházejí i povinnosti dospělého, starosti a tak.

A ty povinnosti dospělého jsou jaké?

No tak, očekává se od tebe, že už se budeš starat sám o sebe. Jakože „*Jsi dospělý, tak se o sebe postarej.*“.

Říkal jsi, že se cítíš být někde mezi adolescencí a dospělostí. Kdy si myslíš, že dospěješ úplně, kdy budeš zcela dospělý?

Asi až si budu sám vydělávat, budu mít nějaký stálý příjem. Až se odstěhuju od našich úplně. Dospělý budu, až budu mít práci stabilní, budu v tom pracovním procesu už, to je pro mě asi tak hlavní znak. Jako ta práce a ten příjem.

A co to v tobě vyvolává za pocity? To, když si představíš, sebe jako dospělého?

Zatím je to takové neznámé, to uvidím žejo. Jako jsem i zvědavý na to. A těším se asi. Jako těším se, že už budu takový zakotvený nebo jako hotový člověk, hotový jedinec. Je to pro mě takový stupeň nebo krok do dalšího života.

Řekl sis někdy, že by bylo lepší nedospět?

No to tak možná při nějakém problému. Jako, že jsem to nechtěl řešit, tak jsem si říkal, že by bylo fajn, kdyby to za mě někdo ještě řešil. Nebo jako prodloužit si takové období nicneřešení, bezstarostnosti. Jako s dospělostí se váže hodně povinností a očekávání, co od tebe má společnost. Už prostě spoustu věcí musíš, ať chceš nebo ne. Už není žádná výmluva nebo nikdo na tebe furt nebude brát ohled jako na dítě žejo. Prostě jsi dospělý, tak se starej.

A dalo by se říct, že odkládáš nějakým způsobem svou dospělost?

Možná tím studiem. Jako, že studuju vysokou teď, že jsem nešel rovnou po střední do práce. No, asi ten status studenta. Ten studentský život taky není ještě dospělácký život žejo. Takže asi tady tím jedineč. A s tím se vlastně všechno váže. Jako, že kdybych už nebyl student, tak mám práci a možná bych už nebydlel u rodičů a tak. To bych si možná připadal víc dospěle než teď. Jako, když jsem se rozhodoval, jestli půjdu na výšku, tak jediné nad čím jsem vlastně váhal, byly ty peníze, které jsem mohl mít, kdybych už šel rovnou po střední pracovat. Ale nějak jsem si to nedokázal prostě představit. Jako, že už teď mám jít do práce. Uteklo to strašně rychle a ještě jsem ani nevěděl, kde bych pořádně chtěl pracovat. Jako mohl jsem nastoupit do firmy, kde jsem dělal na brigádě, ale to jsem tak úplně nechtěl ještě no. Dělat celý život někde na strojích, to jsem nechtěl. Tak jsem si řekl, že tu výšku zkusím. Jako já jsem se nikdy neučil špatně, to ne. Tak jsem si řekl, že ta výška bude asi dobrá volba. No a tak přijímačky jsem zvládnul a jsem tady. A jsem spokojený zatím.

Takže to studium na vysoké škole má nějaký vliv na tvou dospělost.

Určitě má no... jak jsem říkal, je to prodloužení té doby před tou dospělostí úplnou a přijetí těch závazků ohledně práce a starání se úplně sám o sebe.

A kde teda ted' studuješ?

Jsem v prvním ročníku tady na FIMce, studuju Management cestovního ruchu.

A už víš, co bys chtěl po studiu dělat? Kde bys chtěl pracovat?

No tak to ještě nevím, jsem tady prvním rokem, tak doufám, že se to časem nějak vytríbí ty moje názory a plány pracovní. Možná ještě na toho magistra bych šel, uvidím. Třeba mi to nepůjde tak lehce, jak si představuju. Asi v nějaké agentuře cestovní, na nějaké pozici, ale jak říkám no, ještě si to musím rozmyslet. A taky podle příležitostí, které budu mít. Uvidíme, třeba v rámci praxe se nachomejtnu někde, kde se mi bude líbit a třeba tam zůstanu, ale uvidím no.

V tom, kde budeš pracovat, ještě jasno nemáš, ale už víš kdy? Předběžně samozřejmě se ptám, jak to vidíš ted' z tvé pozice, když jsi v prvním ročníku.

Tak pokud půjdu ještě na toho magistra, tak po něm. To mám teda nejmíň čtyři roky před sebou ještě. Anebo po tom, jak dodělám bakaláře. Takže to se uvidí. Nebo můžu odjet ještě do zahraničí po studiu. Uvidím.

A chystáš se vyjet někam?

No chtěl bych. Erasmus zkusím určitě. Hrozně mě láká Portugalsko, kámoš mi říkal, že jeho známý tam byl a prej se mu tam líbilo. Tak si s ním chci o tom ještě pokecat. Ale není to jen, že bych si řekl, Portugalsko a nic jiného. Nebráním se ničemu. Vždycky je dobré poznat něco jiného, než máme tady. Tím si člověk rozšíří obzory a tak. To se těším, tak doufám, že mě někam vemou. Zkusím to.

A jaké jsou tvoje plány krátkodobé, nějaké, co máš ted'?

No, tak zkouškový žejo, dobře udělat. Pak najít si brigádu na léto, nebo tu už mám, tak aby to klaplo všechno. Takže přes léto pracovat. Ale ne každý den. Jen, abych si vydělal na svoje další plány, co máme v létě s kámošema. Chceme na různé festáky a koncerty. Tak abych měl na to peníze. A jinak plány... no asi dodělat celkově tu školu a najít si tu práci nějakou, ve které by mě to bavilo. Ale to už asi není moc krátkodobé ne?

No tak mi řekni nějaké další, ty dlouhodobější plány, které máš mimo to dokončení školy a práce. Teda jestli nějaké máš, jestli o tom přemýšlíš.

Přemejšlím, určitě. Tak jako takový dlouhodobější plány mám, jako založit někdy rodinu, najít si holku, se kterou bych chtěl být, se kterou bych chtěl mít děti. Mít tu práci, stálý plat, abych tu rodinu mohl nějak zabezpečit. Abysme nemuseli žít z nějakých půjček věčně žejo. No a taky bych samozřejmě chtěl vlastní dům nebo byt, to by záleželo. A tak si nějak žít spokojeně.

Takže tvůj postoj k manželství je jaký?

Kladný, kladný určitě. Jednou bych chtěl mít ženu a dítě nebo děti, rodinu prostě. Jako ne, že bych nějak trval na té svatbě konkrétně, ale myslím si, že to k tomu prostě nějak patří no. Je to nějaký vývoj toho vztahu, patří to k tomu, tak proč ne.

Jaká je podle tebe nejvhodnější doba na založení rodiny?

Tak asi až si první najdu tu partnerku, se kterou tu rodinu budu chtít. A budeme bydlet ve svém nebo aspoň samostatně, už nějakou dobu. No a až budu mít tu stálou práci a stálý, pravidelný a dostatečný příjem na to, abych tu rodinu mohl zabezpečit. Ale že bych to vnímal nějak jako věkově... Možná tak, do takových 27. No, tak do těch 27, 30 bych to asi mohl stihnout, uvidíme, jak to bude všechno.

A jak se teda díváš na svou budoucnost, jaká bude?

Já doufám, že růžová, že se mi podaří všechno, co jsem ti tady říkal. Ale jo, já to vnímám pozitivně všechno, když se budu snažit o to, aby ta budoucnost byla dobrá, tak dobrá bude určitě.

Teď bych se tě chtěla zeptat na něco o bydlení. Kde teď vlastně bydlíš?

No trvalý pobyt mám u rodičů pořád žejo. A jinak teď bydlím na kolejích. Ale příští rok se chceme s klukama stěhovat normálně někam do bytu, něco si najít jinýho. Tak o prázdninách to právě budeme řešit a snad něco najdem no.

A když nepočítáš teď ty koleje, stěhoval ses už někdy v minulosti?

Ne to ne. Jen teď za tou výškou.

A kdy se plánuješ úplně odstěhovat od rodičů?

Až dodělám tu školu a najdu si práci nějakou. Ta práce je pro mě prostě určující. A nedělá mi ani problém se za ní někam odstěhovat, jakože nemusí být ani doma, ani v Hradci. Asi si nějak úplně nedokážu představit, že bych s těma rodičema bydlel delší dobu. Teď jsem si tak zvykl na to, že jezdím domů jen na víkendy. A to ani ne na každý víkend, takže představa, že bych tam byl každý den... Jako máme sice docela velký dům, všechno, ale přece jenom už jsem si zvykl na takovou volnost, co tady mám.

Dokázal bys mi říct nějaké výhody bydlení s rodiči?

Tak určitě jídlo. S tím tady bojuju, neumím vařit vůbec. Takže když jsem doma, tak se o to nemusím starat. Mamka navaří žejlo. Vypere mi. Nemusím prostě nic řešit. Všechno tam mám, takže tak. No a ušetřím tím. Hlavně teda tím, že si nemusím kupovat to jídlo.

A má to i nějaké nevýhody?

Když jsem doma, tak zase mám nějaký povinnosti. Jako, že musím třeba pomáhat tátovi nebo tak, ale to mi nevadí, to bych nebral jako nevýhodu vyloženě. Nevýhody... No, že když jsem doma, tak rodiče musí mít přehled o tom, kde jsem a s kým jsem a v kolik se vrátím a tak. Takže nějaký ten dozor určitě. Právě jak jsem si tady zvykl na tu volnost, tak si to teď doma víc uvědomuju. Proto možná nejezdím domů tak často, jak bych mohl. Jinak nevýhody, nevím.

A myslíš, že tě tvoji rodiče považují za dospělého?

Asi jak kdy. Jako přede mnou to asi nikdy neřeknou, ale jinak si myslím, že mě tak berou. Tak vidí mě, jak rostu, jak tím životem jdu nějak. Takže vnímají i ty změny nějaké, takže jo, myslím, že mě tak berou. Ale zase na druhou stranu, pro ně budu vždycky jejich dítě. Jako vždycky se na mě budou dívat jako na svoje dítě. Tak nevím. No, jak jsem říkal, prostě jak kdy asi.

Teď se tě chci zeptat na tvé finanční zdroje, odkud získáváš peníze, když studuješ?

Od rodičů. Ti mi posílají peníze každý měsíc. No a pak z brigád, které mám, ale to není žádný balík, co si vydělám. A hlavně je to nepravidelně. Takže tak, ale nejvíc peněz mám teda od našich.

Dál se tě chci zeptat, co si představuješ pod pojmem nezávislost?

Nezávislost... Tak určitě nějaká finanční nezávislost je. A pak nezávislost, jako co má člověk v sobě. Nebo nezávislý je ten, který se stará sám o sebe, je samostatný, nemusí se nikomu zpovídat a tak.

A ty sám se cítíš být nezávislý?

Tak finančně určitě nezávislý nejsem. To ještě ne. A jinak asi taky ještě ne. Takže ne, nezávisle se ještě necítím. Pořád mám nějaké povinnosti nebo něco musím žejo.

A jaké máš povinnosti, závazky?

Tak ta škola, dokončení té školy je pro mě závazek, protože na to dostávám vlastně ty peníze od rodičů, abych z toho měl taky nějaký výsledky žejo. Takže to je můj závazek teď, moje povinnosti. Jinak nějaká půjčka nebo takhle, to nemám.

Cítíš se být plně zodpovědný za to, co děláš, za své činy?

Jo, to se cítím být. Jako rozhoduju se sám, nikdo mě do ničeho vyloženě netlačí nebo nenutí. Jasně, že naši jsou rádi, že studuju výšku, ale že by mě do toho nějak nutili, to se říct nedá. A kdo jiný by měl nést následky za mé činy než já žejo. Už prostě nejsem to dítě, abych to takhle měl.

Dobře. A zeptám se tě ještě, jak trávíš svůj volný čas?

Podle toho, kde zrovna jsem žejo. Tady v Hradci, když jsem, tak většinou s kámošema ze školy, s klukama na pokoji, pak taky sport nějaký. Chodím na brusle, kolo, občas si jdu zaběhat. Ale jinak jdeme do té hospody žejo, pobavit se, vypnout nějak. To je taky potřeba. A hraju na počítači taky. A takové to klučičí, prostě, klasicky. A taky se občas musím učit no.

A když jsi říkal, že to záleží podle toho, kde jsi tak...(přerušil mě)

No a když jsem doma, tak jsem zase s kámošema od nás, taky se chodíme někam bavit a tak. Ale jinak se to liší v tom, že když jsem doma, tak musím právě i něco dělat s tím tátou, třeba v dílně nebo na zahradě, když je něco potřeba udělat a tak.

Máš teď nějakou partnerku, přítelkyni?

Nemám, ta by mi tu hospodu asi netolerovala žejo (*smích*). Ne, teď nemám, měl jsem na střední, ale to se rozpadlo, že jsme každý šel právě jinam na tu výšku. Ale to by stejně nevydrželo. Takže teď jsem single.

A jaký vztah hledáš, jaká by měla být tvá budoucí partnerka?

No, už to nemám, jak dřív. Dřív jsem to nějak moc neřešil, spíš jsem měl takové nárazové vztahy, nebo jak to říct... takové dětské nebo ne dětské, ale že jsem to prostě nebral nějak vážně. Takové krátkodobé no, moc jsem to neřešil. A teď už bych asi chtěl něco víc. Asi už bych chtěl si najít holku, se kterou bych byl dýl no. Ale pořád mám ještě čas, já to nějak nehrotím, jako že bych nějak intenzivně hledal někoho, to ne. Ale když už bych teď do nějakého vztahu šel, tak už bych od toho prostě chtěl víc.

Pavla

Tak já bych se tě na začátek zeptala, co si představuješ pod pojmem dospělost?

Tak představuju si člověka, kterému je víc než osmnáct, který má už nějaký cíle, nějaký představy o svym životě. A to je asi tak všechno no.

Takže si představíš dospělého člověka, tak jak by měl vypadat. A nějaké konkrétní znaky, kritéria dospělosti vnímáš?

Ne (*smích*).

Nic si pod tím nepředstavíš.

Ne.

A podle tebe, jaké jsou výhody dospělosti? Jestli teda nějaké vidíš.

No tak alkohol můžu pít (*smích*), řízení žejjo. A jinak, já nevím no... já si přijdu furt jakože, nějak stejně jako. Nepřijde mi v tom... Tak práce žejjo, jinak nic.

A nějaké nevýhody toho, že už je člověk dospělý, jsou?

No, tak třeba ty zážitky žejjo, člověk už to pak nevidí všechno jako v těch dětskejch letech. Prostě neužívá si tolik ty zážitky, prostě no.

Jak to, že si je tak neužívá?

No, jako víš co, tak jako dítě z toho máš jakoby jiný pocity, jakoby... no já nevím, jak to mám říct. To je takový složitý tohle (*smích*). Prostě jako dítě jinak vnímáš ty věci, prostě... dokážeš víc ukázat tu radost prostě a tak no...

Když jsi mi popisovala toho dospělého člověka, tak liší se podle tebe člověk dospělý a zralý člověk? Vidíš v tom rozdíl?

Tak dospělý člověk může být každý osmnáctiletý žejo a zralý člověk to musí mít v hlavě, jestli jakoby... právě to je to, čeho chce dosáhnout, ty vytyčený cíle žejo a jít si za tím. To je pro mě zralý člověk.

Ty sama se cítíš být dospělá?

Abych pravdu řekla, ještě moc ne. (*smích*) Nejsem tam připravená ještě, do toho světa, nikdo mě nepřipravil.

A jsou nějaké situace, kdy se jako dospělá cítíš?

Hm... tak takhle ta práce žejo. Že jakoby mám teda.

Jako, že máš možnost pracovat?

Že mám možnost pracovat. No, tak v těch situacích dobrý no, jdeme na diskotéku, tam je ten alkohol žejo, to řízení. Ale jinak jako... Jinak v ničem si nepřijdu dospělá, ale to asi v tom myšlení. Trošku jinak přemýšlím. Jakoby že, i do té budoucnosti jakoby přemýšlím trošku.

A nastala v tvém životě nějaká konkrétní situace, ve které sis řekla „Tak, teď už jsem dospělá“?

Ne.

Neuvědomuješ si nic takového?

Ne, neuvědomuju si to.

A kdy si myslíš, že dospěješ úplně?

Doufám, že co nejdřív (*smích*).

A na čem to závisí?

Nevím, fakt nevím. To je těžký.

Takže jako nevnímáš ... (*respondentka mě přerušila*)

Asi jako věkem, pak tak jako dozraješ úplně, pak si opravdu řekneš prostě, jo tak teď. Až, já nevím, jestli svatbou, dítětem se všechno změní. Takovým jakoby větším rozhodnutím asi.

Jaké to v tobě vyvolává pocity, když se zamyslíš nad tím, že jednou budeš dospělá?

Strach.

Máš z toho obavy. Ještě něco to v tobě vyvolává?

Strach a zvědavost žejo. Jako jaký to pak je žejo.

A řekla sis někdy, že by bylo lepší nedospět, zůstat pořád nedospělou?

Tak jako řekla jsem si, že bych chtěla jakoby v nějakým věku bejt. Ale pak když už se jako podívám zpětně, tak jsem ráda, že už v tom věku nejsem.

Dalo by se říct, že nějak odkládáš svou dospělost?

Odkládám no... jako no neodkládám, jako snažím se neodkládat, ale asi bych chtěla to trošku všechno přibrzdit (*smích*).

Ted' se tě zeptám na něco o studiu teda, kde studuješ? V jakém jsi ročníku?

Tak vyšší odborná zdravotní, všeobecná sestra a první ročník.

Jsi v prvním ročníku?

Podruhý (*smích*). Já jsem neudělala minulej rok zkoušky, takže mám to prodloužený vo rok.

A má to (studium) nějaký vliv na tvůj pocit dospělosti? To, že pořád studuješ?

To asi ne.

Nebereš dokončení školy jako jeden ze znaků dospělosti třeba?

Ne. Tím, že pracuju, tak prostě jakoby... fakt, že stíhám ještě tohleto do toho dělat, tak mi to nepřijde jakoby znak dospělosti. Ted'ka když si vezmeš, tak lidi studujou jako, a už maj i děti, všechno prostě. Takže mně to nepřijde jako znak dospělosti.

Jaké jsou tvé současné cíle, krátkodobé? Co je ted' před tebou?

Doděláním zkouškového, celkově doděláním školy a to je asi jakoby tak nějak pro mě v tuhle chvíli to nej.

A tak to máš v horizontu další dvou let? Když jsi v prváku. Normálně tři roky studuješ ne?

Jo.

A nějaké dlouhodobé cíle nebo plány pro život?

No tak plány pro život...

Ty jsou jaké?

Tak jednou svatba určitě, děti. Nevím, prostě zařídít barák žejo, zařídít si prostě ten život tak jakože pro mě pohodlně. Najít si dobrou práci hlavně teda.

A souvisí to nějak s tou tvou dospělostí? Například, že až se budeš cítit úplně dospělá, pak teprve založíš rodinu?

Já tohle neřeším. Prostě až to přijde.

A jaký je tvůj postoj k manželství?

Kladný. Já bych se chtěla určitě vdát. Jakoby nechci, aby to bylo jen z důvodu, že otěhotním. Chci, aby to bylo jakoby před tím dítětem.

Takže plánuješ děti. A jakou vidíš nejvhodnější dobu pro založení rodiny?

Jako věkově myslíš?

No, jak to vnímáš.

No, já to věkově beru asi 27, furt se to odkládá žejo, dřív jsem říkala, chtěla bych ve 25 první, teď už je to pořád vejš a vejš, ale tak určitě do 30 bych to chtěla stihnout.

A jak se obecně díváš na svou budoucnost? Jaká bude tvá budoucnost?

No tak to nedokážu říct teď. Já furt doufám, že dobrá, ale všechny takové ostatní vlivy neukazují na to, že by měla být pro mě růžová.

Jaké vlivy?

No, tak s partnerem, když si vezmeš řešení problémů a všeho prostě, které bych ve svém věku ani řešit neměla, tak je to takový... prostě ještě nevím, jak to bude, co jak bude.

A teď něco o práci. Už víš, kde chceš pracovat?

To já nevím. Jakoby tím, že studuju na všeobecnou sestru, tak si tohle nechávám jakoby v záloze, ještě jsem neprošla všechny oddělení, nevím, jak to bude, ale určitě v nemocnici.

Už víš, kdy nastoupíš do práce?

Až to dostuduju. Snad za 2 roky.

Ty pořád bydlíš u rodičů?

Ne.

S kým teda bydlíš?

S priateľom.

A vidíš nejaké výhody bydlenia s rodičmi?

Jo (*smích*).

A jaké?

Naväčino večne, prostě takovej klid, pohoda. Ten opravdu rodinnej život. To je asi jako... a samozrejme finance žejo.

A nevýhody toho bydlenia s rodičmi?

Míň soukromí, furt po tobě něco chtěj, furt se něco musí dělat. Chvilku tě nenechaj. A no, míň klidu jinak.

Myslíš, že tě tvoji rodiče považujú za dospelou?

(*smích*) No... (*smích*) Já jakoby když mně mamka řekne: „*Tak seš dospělá!*“, tak říkám: „*Ne nejsem dospělá.*“ A ona: „*No najednou, vždyť furt od tebe slyším, jak seš dospělá.*“ A to... ale myslím si, že mě ještě nebere úplně, že bych byla dospělá.

Takže je to jen v nejakých situacích?

Ona si to taky nějak oddaluje. Nebo chce si to oddálit, jakože už vidí, že pomalu ji vodcházím a tak.

A když jsme se bavily o těch financích, tak tvé finanční zdroje jsou jenom od rodičů? Teda vím o tobě, že máš ještě brigády. Takže peníze dostáváš od rodičů a z brigád?

Ano.

A nějaká stipendia?

Ne.

Takže jenom ty dva zdroje?

Ano.

A teď bych se tě zeptala, co si představuješ pod pojmem nezávislost.

Nezávislost, no právě třeba. Nezávislost je prostě nebejt závislá na nikom jinym, prostě být finančně nezávislá. Že nebudu závislá na svých rodičích, nebudu závislá na svém příteli a na nikom. Takže nejvíc jakoby finance.

Takže po finanční stránce vidíš nezávislost... a ty sama se cítíš být nezávislá?

Ne, to se necítím.

A kdy budeš nezávislá?

No až najdu dobrou práci v nemocnici. Teď ještě jakoby ty brigády nestačí pokrejt všechny moje výdaje.

A jaké teď máš závazky?

Závazky?

Co musíš řešit třeba?

Tak auto teďka když si to vezmu, pojistka tady to všechno, benzin platím. Pak jako bydlím s přítelem, takže nemůžu ho nechat, aby... jídlo třeba občas... To je takovej závazek no a pak takový ty svoje osobní ty no... nějak jako nemám větší závazky, ale tak jako já na tom jídle nechám nejvíc, když si to tak vezmu. Jídlo je můj největší závazek (*smích*).

A když jsi teda říkala, že se necítíš tak nějak být zcela dospělá, cítíš se být zodpovědná, za to, co děláš?

To jo, to jsem.

A jak třeba provádíš svá rozhodnutí?

Já nad vším hrozně dlouho přemýšlím, pak taky chodím za lidma a řeším co si o tom myslí. Jakoby nejdu s horkou hlavou, že bych se rozhodla.

Takže diskutuješ s ostatníma o tom.

Jo, jo.

A jak trávíš svůj volný čas?

Tak běhám hasiče, takže tréninky hasičský. Jinak chodím cvičit na trampolínky. Pak jako doma, nějaký domácí práce, přítel, kamarádi. Takový normální věci.

No, a mimo tvoje spolužáky, v jaké společnosti se pohybuješ?

Tak většinou jakoby kamarádi z vesnice. Takový když to tak řeknu... že jako se scházíme nejvíc.

Takže dalo by se říct s kamarádama z dětství?

Taky, taky.

A nějaký ten univerzitní život asi, že?

Jojo.

Ted' se tě zeptám něco o vztazích. Jaký by měl být tvůj partner?

Asi úplně jiný než je (*smích*).

To by byla má další otázka, jestli máš takového.

No, tak měl by bejt spolehlivej hlavně. Takovej prostě... tos měla říct, já bych si to připravila (*smích*). Spolehlivej, no a hlavně, měla bych mu věřit, pravdomluvnej a hlavně jakoby přátelskej, milej, hodnej

A co očekáváš od vztahu, který momentálně máš?

Tak očekávám, že třeba se to už... jsme spolu 6 let, takže očekávám, že už se to nějakým způsobem posune jednou... Nebo aspoň o tom mluvit, aspoň mluvit o tom, že by se to mělo někam posunout prostě.

Běta

Co si představuješ pod pojmem dospělost?

No... třeba že má osmnáct a že je trestně zodpovědný, může si koupit pivo a je tak všeobecně odpovědný za svůj život. Teda měl by být.

Takže to jsi mi popsala jakoby dospělého člověka. Ale nějaké znaky dospělosti?

Znaky dospělosti? (*její přítel stojící u kuchyňské linky ji znervózňoval, tak ho poslala pryč*) Znaky dospělosti... třeba... to už bych měla mít vymyšlené že?

Ne, to vůbec. Klidně můžeš... (přerušila mě)

Měl by mít asi nějaké cíle a snažit se jich dosáhnout. Je to znak dospělého člověka nebo není?

Jo určitě, jde o to, jak to vidíš ty. Tady není žádná špatná odpověď.

Dobře.

A teda jaké výhody má dospělost podle tebe? Jestli nějaké má.

No pokud člověk pracuje, tak má nějaký vlastní příjem a může se sám rozhodovat, neměl by být závislý třeba na rodičích, nebo nemusel by být závislý na rodičích, pokud má vlastní příjem. A nevím, nějak sociálně zdatný. A to je tak všechno asi.

A nevýhody teda?

No vlastně přichází zodpovědnost, odpoutání se od rodičů, což taky není vždycky úplně nejlepší a placení inkasa a takové ty hrozné věci no. Toho se strašně děsím (*smích*).

A v jaké smyslu to není nejlepší, jako to odpoutat se od rodičů?

No, že se musíš rozhodovat sám a nějak si zorganizovat ten čas, nikdo tě nenutí jít si umýt zadek nebo vyčistit zuby a tak už jsi dospělá. Už ti nikdo neorganizuje život.

A ty sama se cítíš být dospělá?

Ne (*smích*).

A jak se teda cítíš být? Jako dítě se cítíš být?

Na osmnáct. Čerstvě osmnáct.

Co to teda znamená?

Můžu si koupit pivo, můžu si vydělávat, ale ještě si nejsou schopná nějak přemýšlet o budoucnosti, jakože vlastní... že bych třeba chtěla ještě zůstat na škole a tak se jako poflakovat, žádná zodpovědnost téměř. A pohodička ještě.

A mimo teda, to, co jsi jmenovala, koupit si pivo a tak. Jsou nějaké situace, ve kterých si připadáš dospěle?

No, ani moc ne.

Ne? Nepocit'uješ to.

Ne (*smích*).

Takže nenastala situace, kterou by sis zapamatovala, že ses cítila dospěle třeba?

Ne.

A kdy si myslíš, že dospěješ?

Jestli su po tatovi tak nikdy (*smích*) což s největší pravděpodobností su no.

Takže si myslíš, že nikdy nedospěješ teda?

Nene.

A to je jako dobře nebo ne?

No není (*smích*) a co nadělám?

A jaká kritéria jsou důležitá pro tvou dospělost?

No, asi se naučit správně vyjadřovat, chodit ve slušných oblečcích, kostýmcích a uklidit si pěkně barák, to se mně prostě líbí na těch dospělých, zralých ženských, které to prostě mají všechno. Prostě přijdou dom, zujou si ty lodičky, začnou šůrovat, uvaří oběd, zaplatí inkaso, uvaří děckám oběd nebo večeři, udělají jim svačinu, dívají se s manželem na fotbal.

Takže to mi popisuješ dospělou ženu, jak ji vnímáš. A taková chceš být?

Jo, ale taková nebudu bohužel.

Nebudeš? Jak to, že nebudeš?

Myslím, že na to nemám, dopracovat se k tomu.

No a teda jaké pocity v tobě vyvolává tvoje dospělost, když se nad ní přece jen zamyslíš?

Děsí mě to.

Děsí tě to? Takže jenom obavy z toho máš?

To jo, obavy.

Je teda lepší zůstat dospívajícím nebo adolescentem?

No věkově určitě jo, abych se mohla chovat pořád stejně, jak su... aby nikdo neřekl: „*Ježiši ta čtyřicítka je furt jak puberták.*“ Takže tak.

Je věk také znak, nebo to je ten hlavní znak dospělosti podle tebe?

Ne úplně, ale je to jeden z takových hlavních bodů.

A dalo by se říct, že nějak odkládáš to, až budeš dospělá? Svou dospělost?

Ne, já čekám, co přijde, ale nečekám, že to přijde. Jako v podstatě. Neodkládám to. Jako, že třeba si najdu někdy nějaké bydlení, ale že bych se do toho hnala, ale to asi ne.

Takže nijak to záměrně neodkládáš?

Ne, ne. Čekám, co mi život přinese a pak se k tomu budu nějak muset postavit.

Ale zatím jsi na nějaké cestě... (nenechala mě dokončit větu)

Jo, tak samozřejmě, kdyby mi někdo nabídl práci, tak neřeknu: „*Jéžišmarjá, radši budu ve škole.*“ To vůbec.

Kde teda studuješ?

Tady na Karlovce.

A ročník?

Pátý.

Fakulta?

Farmaceutická.

A říkáš jsi teda, že studuješ standardní dobu?

Ano.

Má pro tebe to, že stále studuješ nějaký vliv na vnímání vlastní dospělosti?

Hm...

Jako to, že jsi student, jestli to nějak ovlivňuje tvé vnímání vlastní dospělosti?

No, akorát to asi nějak oddálilo to moje dospívání.

Takže myslíš si, že až dokončíš tu školu, že budeš dospělá?

To ne, to ne, ale jakože to oddálilo nějaké roky, jakože ten další vývoj. Dospívání.

Kdybys nešla na vysokou školu, myslíš, že bys dospěla dřív?

To ne, ale myslím si, že už bych měla takové ty dospělácké starosti. Nevím, jestli bych pak už byla dospělá, to asi ne. Ale takové ty dospělácké starosti, s barákem s děčkama, kdesi cosi.

Aha takže s tím se dospělost pojí taky?

Taky.

A jaké teď máš krátkodobé cíle?

No... vychovat psa, což je dospělácký znak jak svině. A nevím, jestli hledat práci nebo pokračovat ve studiu... uvidíme no, co se naskytne. Když bude práce, půjdu do práce, a když nebude práce, budu studovat dál.

Takže máš v plánu ještě studovat dál?

No, lepší než sedět doma na zadku.

Co bys přesně studovala dál?

Postgraduál.

Jaké máš dlouhodobé životní plány?

Tak dospět teda (*smích*). Ne...

A není to jen ovlivněné tím, že se o tom teď bavíme?

Asi jo. Ale jinak, jakože biologické hodiny tikají, cítím to.

Jo?

Pořídila jsem si psa kvůli tomu, místo bejby. Ale tak nevím no. Jakože v něčem už cítím, že bych měla být nějak posunutá, ale v něčem pořád jako *juch párty tam párty*. Už bych se tak jako radovala ze života a neměla z toho jenom ty útrapy dospělácké. Takže tak. K těm plánům do budoucna dlouhodobým, manžel, břuch, zahrada, kůň, nějaká práce teda. Takže takový ideál, prostě reklama na pojišťovnu, (*smích*) ještě s bazénem teda.

Souvisí tyto tvoje dlouhodobé plány pocitem dospělosti?

Myslím, že bez toho dospěláctví asi jako nic nebude z toho, z těch mojich plánů.

Takže bereš to tak, že až dospěješ, tak potom třeba založíš tu rodinu? Tak to bereš?

Spíš doufám, že až založím rodinu, tak dospěju.

Aha.

Jakože opačně no. Ne jakože bych dospěla a potom si uvědomila, jakože něco by se mělo dít, ale že si založím rodinu a potom jako do toho nějak postupně... naučím se s tím vztahem žít.

A tvůj postoj k manželství je jaký?

Jak říká pan docent: „*Jediná podmínka rozvodu je svatba.*“ (*smích*). Takže tak, ale jakože svatba až s dětma asi.

A je to tím podmíněné?

To asi ne. Jako záleží na socioekonomických podmínkách, protože jsem slyšela, že nevdané matky, svobodné, mají víc peněz, tak se uvidí no.

Že mají víc peněz?

Že dostávají větší mateřskou a tak, jakože to potom vyjde ten partnerský vztah líp než manželství. Anebo si to kámoši vymysleli jenom výmluvu, proč se nebrat a všichni jim to zbaštili. Že prostě nemají prachy, tak radši se nevezmou a dostanou víc peněz.

Je to možné. A jaká je podle tebe nejvhodnější doba pro založení rodiny?

No, asi až má člověk hotové zázemí a nějakého kvalitního partnera.

Tím zázemím myslíš přesně co?

Prácu, byt.

Jak se díváš na svou budoucnost? Jaká bude?

Zářivá (*smích*). Ne, fakt netuším. Tak každý si myslí, že se bude mít dobře, bude vydělávat miliony, ale tak musíme být trochu strízlivý. Tak v kanálu taky jako nechcu bývat, tak uvidíme no. Ještě to nějak moc nevidím.

A už víš, kde bys chtěla pracovat?

V nějaké laboratoři, ale nevím, jakože nějaké město.

A už víš, kdy nastoupíš do práce?

Jo, buď po postgraduálu... nebo budu hledat o prázdninách nějakou práci no.

Takže zhruba září, říjen, to bych jako měla být eventuálně...

Kdyby sis mohla vybrat, co by sis z těchto dvou (situací) vybrala? Jako jestli pokračování ve studiu nebo tu práci.

Asi tu práci. Spíš potřebuju peníze (*smích*). Už cítím tu potřebu peněz vlastních.

A jinak bys dál studovala?

Asi jo no, kdyby to vyšlo peněžně stejně, tak studuju, jako co...

Pro ten cíl vyšší kvalifikace?

Spíš pro ten titul doktora. To se mi prostě líbí. Pro nic jiného. Ne že by mě to bavilo nebo tak, ale titul, ten se mi líbí.

Taky by sis tím prodloužila dobu svých studentských let...

Taky no.

Ted' teda něco o bydlení. Kde bydlíš?

Trvalé bydliště mám u rodičů a přechodné tady v Hradci.

Jaké jsou podle tebe výhody bydlení s rodiči?

Mama hotel (*smích*), klasika. A v podstatě za mě všechno obstarávají, ať už nějaké to placení vodného, stočného, nějaký svoz komunálního odpadu a takové ty věci, vyvážení popelnice ráno, nemusím se o to starat. A to je tak asi všechno, prostě takový luxus.

A nevýhody?

Neustálá závislost na těch rodičích. Pořád, jakože kdykoliv, musím se chovat tak, jak oni si přejou, jinak by mě vyhodili třeba a musím se podřizovat, to je všecko.

Myslíš, že tě rodiče považují za dospělé?

Jak kdy (*smích*), ale spíš ne.

A to „jak kdy“ myslíš jak?

Když se mamka chlubí mnou, tak vykládá, jak su úžasná, skvělá a jak mi všechno jde, jaká jsem šikulka, kde jsem cosi udělala, jak su samostatná. A potom říká: „*Běto, vzhledem k tomu, kolik máš roků, měla by ses začít chovat.*“. Takže tak no. Před cizíma, to už su jako hvězda, dospělá, ale když jsme samy doma, tak to su malé děcko.

Teď se tě zeptám na finanční zdroje, když jsi student tak... (*nenechala mě dokončit větu*)

Mám brigády a rodiče samozřejmě.

A na nějaká stipendia dosahuješ?

Jenom ubytovací.

Co si představíš pod pojmem nezávislost?

Tak může být několik druhů. Asi finanční, potom asi nezávislost na rodičích. Myslím jako, mám špinavé prádlo, hodím to mamce vyprat. Nebo tak, jakože ... nebo schopnost vlastního se rozhodování. A to je asi tak nejdůležitější.

Jsi nezávislá?

Peněžně určitě ne. A v rozhodování... vždycky se ptám na názor druhých, takže taky moc ne.

Kdy budeš nezávislá?

Asi až dospěju (*smích*). To nikdo neví. Ne, tak finančně... to asi všechno jde s tou prací a s tím dospěláním, já nevím. Všecko uvidím, jak budu pracovat.

Jaké máš v současné době závazky?

Štěně a přítele (*smích*).

Takže jsi v dlouhodobém partnerském vztahu?

No nevím, půl roku je dlouhá doba? Tak jo.

Jaký je tvůj partner, nebo je tvůj partner ten, kterého sis ideálně představovala pro život?

Nemá hnědé vlasy ani kudrnaté, ale jinak jo (*smích*).

Takže povahově splňuje tvé ideály?

Jo, jo.

A jaké ty ideály jsou?

Myslím, že poslouchá... *(její přítel byl ve vedlejším pokoji)*

Takže nechceš to nijak rozvíjet?

Jo, je to tak. Je to pravda.

A řekneš mi teda nějaké ty ideály?

Je to on. Je to ideální partner.

Ještě se tě teda zeptám, jak trávíš svůj volný čas?

Se psem, na koních, pořád venku někde.

A v jaké společnosti se pohybuješ, mimo třeba to školní prostředí?

No, tak asi mezi koňákama a potom mezi lidma, co chodí na koncerty občas.

Občas nějaká párty a to je tak všechno, spíš nejvíc jsem s těma studentama.

Ještě bych se tě zeptala, jestli se cítíš být plně zodpovědná, za všechno co děláš.

Ne.

Ne? Jak to?

Jsem alibista, ale hrozný. Za všechno může pes.

Ale ne, teď vážně.

Fakt. Fakt, všechno svedu na psa.

Ale tvá rozhodnutí, co očividně nemůže udělat pes, cítíš se za ně plně zodpovědná?

Spíš, když něco provedu, i když vím, že je to špatně, tak se potom zodpovědná necítím. Nebo nedokážu přijmout tu zodpovědnost za to.

A jak provádíš svá rozhodnutí?

Většinou je to velice spontánní a nerozumné *(smích)*.

Aha, ale rozhoduješ se sama?

Jo tak, no tak, když jako je to něco vážnějšího, tak samozřejmě chodím pořád za holkama a otravuju je s tím.

Za holkama, myslíš kamarádky?

Jojo. A potom nějak, samozřejmě musí říct to, co si myslím já, abych to pak mohla udělat. Musí mi jakoby potvrdit ten můj názor.

Klaudie

Co si představíš pod pojmem dospělost?

Pojem dospělost? Ježišmarja (*smích*).

Co tě napadne prostě?

Zodpovědnost asi prostě nějaká. Stačí jenom jedno slovo?

Klidně, pokud si to představuješ takhle. A nějaké znaky dospělosti si vybavíš? Někaká kritéria?

Kritéria dospělosti jo?

Nebo znaky?

(*přemýšlí*) Co by to mělo být? Znaky dospělosti...

Není to o žádných znalostech, je to prostě jenom o tom, jak to vnímáš a cítíš ty sama.

Znaky dospělosti... tak nějaké prostě... (*zvoní jí telefon*) znakem dospělosti prostě... (*smích*)

Nebo třeba, jaký člověk je dospělý?

Jaký člověk je dospělý? No ten, který si to uvědomuje prostě, ten který má za sebe zodpovědnost a dokáže se prostě sám rozhodnout.

Tak vidíš dospělého člověka?

No.

A vidíš nějaké výhody v dospělosti?

Výhody... může si člověk dělat sám, co chce. Je svým pánem prostě. Žije si tak, jak chce.

A naopak nějaké nevýhody?

Co je nevýhoda? Když je člověk dospělý... život je o hodně, podle mě, o hodně těžší. Děti to mají asi lehčí.

A v čem je těžší život dospělého člověka?

V čem je těžší... No, tak musíme se zaprvé o sebe postarat, nikdo se o nás už nepostará. A pak ještě nějaké pracovní povinnosti a hledání takových těch partnerů a prostě různé ty životní situace.

Liší se podle tebe člověk zralý a dospělý? Zralost a dospělost – je to pro tebe něco jiného nebo ti to splývá a nerozlišuješ to?

Některý člověk může být sice dospělý, ale nemusí být přitom úplně zralý.

Proto se na to ptám.

Takže to rozlišuju určitě.

A jak teda se liší ten zralý od toho dospělého, v čem?

No, když jsme dospělí, tak jsme dospělí tím věkem, ale ještě k tomu nejsme zralí povahově a tím myšlením.

A cítíš se ty sama být dospělá?

(*smích*) Jak kdy.

Říkáš jak kdy, tak jsou situace, kdy se necítíš dospěle?

Jo, takové ty situace, kdy člověk chce být prostě už tím dítětem. Že už nechce být dospělý člověk.

Takže někdy jsou situace, kdy si řekneš, že by bylo lepší být dítětem?

Jo.

A jaké situace to třeba jsou?

Jaké to jsou situace? Třeba, když máme nějakou prostě životní situaci, prostě, se kterou se musíme nějak vypořádat prostě, radši utíkáme k mamince (*smích*) nebo ke kamarádům, než abysme se s tím nějak poprali.

V jakých situacích si připadáš dospělá?

V situacích? Že už se dokážu sama rozhodnout, co chci, že už jdu za svým cílem, a když prostě přemyslím dopředu, co bude. Nějak si ten život naplánovat, nějakou tu budoucnost, mít děti.

A uvědomíš si situaci, jakože se něco stalo a ty sis řekla: „Tak jo, tak teď jsem dospělá.“? Nějaký moment v tvém životě, jestli takový byl?

Takový ten přelom žádný takový nebyl, najednou, abych si řekla: „*Ted' jsem dospělá, teď mám osmnáct nebo kolik, prostě jsem dospělá*“, tak to asi ne.

A jaké pocity v tobě vyvolává tvá dospělost?

Asi úplně smíšené (*smích*). Moje dospělost. Jakože na jednu stranu, člověk se chce osamostatnit, chce se odstěhovat od těch rodičů a na druhou stranu taková ta nejistota, že bude sám.

Dalo by se říct, že nějak odkládáš nebo odkládala jsi někdy svou dospělost?

Spíš jsem se chtěla jako stát dřív dospělá. Tím, že jsem odešla od rodičů sem do Hradce. Prostě odtrhnout se od nich, abych byla, jakože nezávislá, jakože dospělá.

Takže to máš naopak. Ne, že jsi odkládala dospělost, ale chtěla jsi ji uspíšit.

Chtěla jsem jít pryč už jako, co nejdál od nich no.

A teď něco o studiu bych se tě teda zeptala. Kde studuješ?

Studuju teďka farmaceutickou fakultu v Hradci Králové.

A ročník?

Poslední ročník.

Studuješ standardní dobu?

Jo, úplně.

Má podle tebe to, že jsi pořád student, že pořád studuješ, nějaký vliv na tvoji dospělost?

Tak asi kdybych šla hnedka asi pracovat, tak určitě by tam byl nějaký rozdíl.

Takže myslíš, že až dokončíš školu, tak se budeš cítit dospělá nebo to pro tebe není znak dospělosti?

Dokončení školy asi není znak dospělosti

Nevnímáš to tak?

Ne, ne.

Teď něco o tvých plánech. Jaké máš současné, krátkodobé cíle?

Udělat státnice (*smích*), to je můj cíl. A prostě najít práci.

A nějaké dlouhodobé plány, životní?

Životní plány... hm... tak chtěla bych mít někdy nějaký baráček. Životní plán... potom najít si práci, možná při té práci ještě začít studovat, prostě něco navíc, ještě se v něčem dovzdělávat. Prostě mít nějaký vyšší cíl, než začít od nějaké píky ale prostě se nějak vypracovat. Nebo cestovat, do Anglie, pryč...

Tyto tvé dlouhodobé plány souvisí nějak s tvým pocitem dospělosti?

Tak já jsem byla vždycky ten typ, který se chtěl nějak podívat... který si všechno většinou plánuje dopředu, takže já myslím, že ne.

Jaký je tvůj postoj k manželství?

(*smích*) No, na to, že mi bude 25, tak já myslím, že kladný.

Takže chceš mít i děti třeba?

Určitě.

Plánuješ, že někdy založíš rodinu?

Jo, někdy určitě.

A jaká je podle tebe nejvhodnější doba pro to, založit tu rodinu?

No tak, podle toho, kdy si člověk najde asi partnera. Nějak to ale nevím. Pak to záleží... když člověk si najde toho partnera, jak jsou dlouho spolu, jak se dobře znají a jestli budou oba dva ochotni na to přistoupit no...

Jaká bude tvá budoucnost? Jak se díváš na svou budoucnost?

Každý si ji asi maluje růžově, určitě taková nebude.

A ty si ji maluješ jak?

Samozřejmě růžově, ale musíme být realisti. Takže určitě tam budou různé těžké situace, se kterými já nepočítám a budu se s nima muset vypořádat nějak. A jinak, plánovat žejo práci a pak pomalu asi někoho hledat k sobě.

Už víš, kde budeš pracovat?

Vím. Snad, doufám, že mi to vyjde ve Zlíně.

A kdy teda nastoupíš na to místo?

Podle toho, pokud mě budou chtít hned nebo jestli budou chtít počkat, až budu zaregistrovaná do toho registru pracovníků. Buď hned v červnu, nebo po prázdninách budu pracovat.

Neplánuješ teda po těch státnicích, že by sis udělala třeba nějakou pauzu?

Chceš hned nastoupit do práce?

Jo, klidně hned.

A bydlíš teda u rodičů?

U rodičů.

Studuješ v Hradci a pocházíš ze Zlína tak... (přerušila mě)

Tady jsem na kolejích.

A kdy se plánuješ odstěhovat úplně od rodičů? Když nepočítáme teda to, že tady bydlíš na kolejích?

No, tak plánovala jsem to už letos, teď to nějak nevyšlo a nevím... tak až člověk nějak našetří, čili za rok? Člověk musí našetřit na nějaké to bydlení, pak si něco najít, takže asi rok no... až se vzchopím finančně.

Jaké jsou podle tebe výhody toho, že bydlíš u rodičů? Jestli nějaké vidíš?

Asi vidím nevýhody (*smích*). Ne, tak ty výhody tam jsou samozřejmě žejo.

Rodiče se starají, nakoupí, uvaří, uklidí občas... ale nevýhody, to furt, člověk aby byl pod nějakým tím dozorem „*Co děláš a kam jdeš? A proč to? A pojed' tamto udělat.*“. Takže člověk je pod dozorem no...

Myslíš, že tvoji rodiče tě považují za dospělého?

Jo, to já myslím, že jo. Oni si to uvědomují.

Dávají ti to nějak najevo?

Tak snaží se mi trošku montovat do života, jako každý rodič. Jako, že dávají nějaké rady do života, co by člověk měl dělat nebo ne... ale zatím jsem neměla s nima žádnou potyčku nebo... jakože „*Já jdu za svým cílem a vy mi v tom nebudete bránit.*“ Většinou oni ustoupí a řeknou: „*Jo, jdi si tam, kam chceš.*“. Vždycky mi vyšli vstříc.

Takže by se dalo říct, že tě podporují v samostatnosti?

Určitě.

Teď bych se tě zeptala na finanční zdroje. Máš nějaké brigády při studiu, dostáváš peníze ze stipendia nebo od rodičů?

Dostala jsem od stípko, jednu peníze. A jinak všechny peníze mám od rodičů.

Cítíš se být nezávislá?

Nezávislá... no, prej jsem byla moc závislá, tak teď už budu chtít být víc nezávislá.

A teď se cítíš jak?

Teď se cítím nezávislá, samostatná.

A co si jako pod tím představuješ? Jak si definuješ tu nezávislost?

Že člověk je svým vlastním pánem, že nepotřebuje, aby furt byl s někým, něco furt plánovali a prostě aby nebyl na nějakým člověku prostě moc upjatý, aby byl prostě sám sebou. Řekl prostě „Ne, chci jít ven, tak prostě půjdu ven.“ A ne, abych se ohlížela na toho druhého, jestli se mu chce nebo nechce.

A v současné době máš nějaké závazky?

Nemám žádné závazky.

A cítíš se být plně zodpovědná za to, co děláš v životě?

Určitě, tak každý je zodpovědný prostě, co udělá, co řekne. Za ty činy musí každý potom pykat no.

A jak provádíš svá rozhodnutí? Úplně samostatně, nebo s někým to třeba diskutuješ, necháš si poradit...?

Hm... šla jsem si většinou za svým cílem já sama. Kam jsem prostě chtěla... se rozhodnout o škole, tak jsem většinou šla tam, kam jsem chtěla já. Ale takže jako některá rozhodnutí třeba určitě diskutuju, diskutuju s kámoškama většinou.

Necháš si poradit?

Ano, poradit.

A jak trávíš svůj volný čas?

Ted' zrovna učením, ale bez učení jinak se psem, kolo, kolečkové brusle, nějaká muzika, přátelé, čtení... nějaké zájmy tam jsou. Hory...

Mimo tvé kamarády a třeba spolužáky, pohybuješ se ještě v nějaké jiné společnosti?

Ne. To asi ne.

V žádné organizaci nebo tak?

Ne, to nejsem nic.

A v současnosti máš nějaký vztah?

Nemám.

A jak by měl vypadat tvůj ideální partner? Jestli o tom přemýšlíš.

Jako přemýšlela jsem, kdysi jsem o tom hodně přemýšlela, myslela jsem, že už ho mám, ale zjistila jsem, že ne. Takže, jak by měl vypadat můj ideální partner? Tak měl by určitě už vědět, co chce sám od života, nebo měl by sám podporovat... jako práci, měli bysme mít společné zájmy a co je nejdůležitější, asi aby mě měl rád no... prostě abysme si sedli, padli.

Co očekáváš od svého budoucího vztahu?

No já doufám, že konečně si najdu toho pravého, se kterým už vydržím, jakože navždy no. Prostě, že to už bude víc klapat než s těma předešlýma... a který se prostě ke mně bude hodit a budem spolu šťastni a možná budem uvažovat už i o té rodině.

Takže už hledáš něco vážného?

Na stálo, určitě.

Jana

Na začátek se tě zeptám, co si představíš pod pojmem dospělost?

Tak určitě práce, zodpovědnost, založení rodiny a starání se o rodinu asi, to hlavně.

Jaký člověk je dospělý?

No, tak určitě je tam něco jako hranice věk, jako že je dospělý. Nevím dvacet a výš, u některých asi teda později. Co ještě? Nevím, asi ta zodpovědnost hlavně mě napadá.

A jaké jsou výhody dospělosti? Jestli tam nějaké vůbec vidíš?

Tak finanční nezávislost nebo všeobecná asi nezávislost, že nemusí člověk nikoho poslouchat, že už je dospělý, nemusí poslouchat rodiče. A třeba, že už v té dospělosti si člověk může plnit sny, i v tom spočívá ta nezávislost.

Jako, že si může plnit sny, protože je nezávislý finančně?

Asi i tak.

A nějaké nevýhody dospělosti jsou?

No, tak zodpovědnost určitě, a starání se o všechno. Jako když si to vezmu tak koupit si byt nebo pronajmout si byt, platit všechno a starat se, nevím o co všechno a chodit do práce. Jako není to tak volný jako ten studentský život a všeobecně jako to dětství, nevím... dospívání no.

Liší se podle tebe dospělý a zralý člověk?

Tak dospělý bych řekla, že je jakoby podle toho věku, jakoby papírově. A zralý člověk je takový, který se opravdu jako dospělý chová. Tak bych to asi řekla.

Ty sama se cítíš být dospělá?

Jak kdy, ale převážně asi jo už. Jako takový ty mladší léta, bych to tak nazvala, už mám za sebou.

A v čem se projevuje tvá nedospělost?

Nevím, občas si ráda zablbnu nebo jdu na diskotéku, ale jinak už cítím na sobě takovou tu zodpovědnost na svých bedrech.

A naopak v jakých situacích si připadáš dospěle?

Třeba teď, když jsem si hledala práci nebo teďkom když se učím na státnice tak mezitím hledám bydlení a tak no. A už přemýšlím o tom, co budu dělat s výplatou a kolik peněz si budu dávat na spořicí účet a takový.

Uměla bys mi říct, kdy asi budeš úplně dospělá?

Jé, tak to nevím. Doufám, že jak budu mít děti a jak je budu vychovávat, aby neměli nějakou infantilní matku (*smích*).

A když se zamyslíš nad tou tvou dospělostí, jaké pocity to v tobě vyvolává?

Nevím, myslím si, že někomu možná připadám až moc dospěle někdy, ale... nevím.

Já to spíš myslím tak, když se jakoby zahleďíš do té budoucnosti, ve které už budeš dospělá – tak co cítíš?

Asi se na to těším.

Řekla sis třeba, že někdy by bylo lepší zůstat nedospělá nebo v té roli dospívajícího?

Určitě. Určitě.

A kdy třeba? Nebo při jakých situacích?

No, jako když si to tak vezmu zpětně, pět let jsem studovala někde na vysoké, daleko od domova, dostávala jsem od rodičů peníze, měla jsem nějakou formu nezávislosti. Musela jsem akorát dělat zkoušky do školy, učit se a chodit do školy, že to bylo takový rádobý bezstarostný, že povinností byla jen ta škola a ne nic takovýho dospěláckýho.

Takže sis to jakoby chtěla prodloužit?

Ano.

Dalo by se říct, žeš odkládala svou dospělost?

To asi ne.

Jenom sis tak myslela, že by to bylo fajn.

Ano.

A kde teda studuješ?

Na Karlovce, farmaceutická fakulta.

A ročník?

Pátý.

Studuješ standardní dobu?

Ano.

Má podle tebe to, že jsi v tomhle procesu studijním, nějaký vliv na tvou dospělost? Pociťuješ to v tom nějak?

To nevím, asi ne. Řekla bych, že tohle nemá vliv.

Takže, není pro tebe ukončení studia znak dospělosti? Nebo jeden ze znaků dospělosti?

To asi jo, ukončení studia a najít si práci no.

Takže na to má nějaký vliv, že jsi student?

Asi jo.

Myslíš, že až dokončíš školu, budeš dospělá?

To si nemyslím (*smích*).

A jaké máš současné cíle, krátkodobé?

Krátkodobý... Udělat státnice, najít si byt v Praze, protože jsem tam dostala práci a vlastně jsme se domluvili s přítelem, že spolu budem bydlet, tak asi to.

Takže už víš, kde budeš pracovat?

Ano, vím to.

A jaké jsou tvé dlouhodobější cíle nebo tvůj životní cíl, plán?

Já bych chtěla cestovat, ještě než budou děti. Pořídit si štěně australskýho ovčáka, toho chci hrozně moc, ale vzhledem k tomu, že budu v bytě v Praze, tak to asi nevyjde. No a tyhle dvě věci před tím, než budu zakládat rodinu, takže asi tak. No a potom rodina, asi tak.

Takže tvůj postoj k manželství je jaký?

No, manželství asi jen kvůli dětem. Jakože když vím, že s tím člověkem budu mít děti, tak jsem pro manželství. Jinak mi to přijde docela zbytečný, nepotřebuju manželství.

Takže děti jednou chceš mít?

Ano.

A jaká je podle tebe nejvhodnější doba pro založení rodiny?

No, tak vzhledem k tomu, že moje sestra nemá dokončenou školu a pracuje jenom její manžel, a přesto si pořídila dítě, tak si myslím, že nějaká finanční zajištěnost a nějaká taková jistota v budoucnost, by měla být takovým milníkem, kdy si pořídít dítě. Ne jen tak bezhlavě, ale kdyby to přišlo, tak se nedá nic dělat. Ale tak jako mít peníze, mít nějakou jistotu.

Jaká si myslíš, že bude tvá budoucnost?

Tak doufám, že taková, jakou jsem si ji naplánovala. Takže taková, že po nějaký době, třeba nevím, když si něco odpracuju v Praze, přestěhuju se někam jinak, kde už budu vědět, že už chci zůstat. Budu mít nějaký peníze naspořené, nějaký barák s manželem tak potom...

A teda v současnosti bydlíš kde? Říkala jsi, že se budeš stěhovat do Prahy, ale teď je to jak?

Tady mám přechodný bydliště, v Hradci, ale jinak bydlím na Plzeňsku ve vesnici u rodičů.

Vidíš nějaké výhody v tom, bydlet s rodiči?

Popravdě, už mě to nebaví... ale jako je to fajn, že je plná lednice, když to tak řeknu obrazně a mamka se postará no... to jsou asi takový slova, který to přesně vystihou no... a zároveň jsou s tím určitý povinnosti, že tam musím uklízet, žehlit a tak.

Myslíš, že tě rodiče považují za dospělého?

Myslím, že jo.

A teď něco teda o finančních zdrojích... jestli máš brigádu, stipendia, nebo dostáváš peníze od rodičů, když studuješ?

Peníze od rodičů a stipendia.

Brigádu nemáš?

Jenom přes léto vždycky.

Ted' bych se tě chtěla zeptat, co si představíš pod pojmem nezávislost?

Nezávislost... tak to si představím něco takovýho, jako, že si člověk někde jednorázově nebo krátkodobě vydělá nějaké peníze a pak je investuje do něčeho, co strašně v životě chce. V mém případě by to bylo, že bych si někde vydělala peníze a pak bych třeba tři měsíce někde cestovala. Tak toto si asi představím jako nezávislost, ale zase nezávislost potom ta finanční, třeba že teďkom se odpoutám od rodičů konečně a vydělám si nějaké peníze třeba. A budu jim to moct nějak splatit, že mě celý život nějak podporovali.

A teď jsi nezávislá?

No finančně teda ještě ne, ale jinak jako osoba, jsem nezávislá, bych řekla.

A kdy budeš nezávislá úplně, až budeš mít svůj vlastní příjem teda?

Jo, tak to no... a až nebudu bydlet u rodičů, jako, že až tam nebudu mít skoro žádný věci a budu tam jezdit jen tak se za nima podívat.

Máš teď nějaké závazky, které musíš plnit?

Tak mám přítele a ohledně něj vlastně svoje rozhodnutí tak trochu, jakože upravuju, nebo musíme to spolu diskutovat. Tak to je určitý závazek, ale jinak asi ne, nemám.

Cítíš se být plně zodpovědná za to, co děláš?

To se cítím dost zodpovědná.

Jak trávíš svůj volný čas?

Tak ráda třeba chodím ven, třeba aspoň na procházky, nebo si zaběhat, na kolo, na brusle. Když jsem doma, tak chodím se psem a koukám na seriály, když se chci odreagovat a takhle...

A v jaké společnosti trávíš čas? V jaké společnosti se pohybuješ?

Spolužáci, kamarádi, rodina, jinak nikde, asi tak.

Říkala jsi, že jsi ve vztahu, dlouhodobém?

Přes rok.

A jaký by měl být tvůj ideální partner a máš toho ideálního partnera?

Já si myslím, že ano. Myslím, že jo. Je spolehlivý a dělá mě šťastnou (*smích*).

Vojtěch

Na začátek se tě zeptám, co si představíš pod pojem dospělost?

Tak asi nějakým způsobem osamostatnění se od rodičů, případně naší společnosti. Ten člověk je samostatný, je schopný se sám o sebe postarat. Takhle asi bych to nějak viděl.

A nějaké další znaky dospělosti?

Znaky dospělosti... tak to asi souvisí s tím, co jsem říkal, že člověk už není závislý na ostatních. Nevím, jestli myslíš nějaké psychické nebo nějaké vlastnosti?

Jak to vidíš ty.

Asi, jako že je člověk schopen sám o sobě rozhodovat, sám si zajistit všechno potřebné pro svůj život a tak no.

Takže jaký člověk je dospělý?

No tak někdo, kdo už má svůj život a nekočírujou ho lidi, kteří se předtím do toho života zainteresovali.

A vidíš nějaké výhody v dospělosti?

Tak výhoda je v tom, že člověk už se rozhoduje, jak chce. Nemusí být ... nikdo nerozhoduje za něho, má tu svou svobodu a nevím, co ještě. Je takový osvobozený a volný, má svobodu rozhodování.

A nějaké nevýhody dospělosti vidíš?

Tak je to právě těžší v tom, že není to tak bezstarostné, člověk se nemusí o nic starat. Nemá to nalajnované všechno, nemusí chodit někde na nějakou... na nějaké povinné školy nebo takhle a nemusí se starat o takový ty věci každodenního života, jestli má na jídlo nebo já nevím, peníze a z čeho žít.

Liší se podle tebe zralý člověk a dospělý člověk? Zralost a dospělost?

Asi jo, asi myslím, že jo. Že ta zralost, je uvědomit si nějaké vztahy ve světě, mít nějaké názory, které jsou trochu reálné, že člověk nemá nějaké přehnané dětské sny a tak. Ví, co chce od života... co chce obecně. Člověk, který je dospělý, tak se třeba může hledat, nemusí vědět, co vlastně chce a tak se trochu potácí v tom životě a tak nějak.

Takže to rozlišuješ.

To jo.

A ty sám se cítíš být dospělý?

Jo, já se cítím být dospělý.

V čem se to projevuje, ta tvá dospělost?

No asi v tom, co jsem říkal. Že už nejsem závislý na rodičích, že určitě to vnímám i jinak nebo vnímám... to zase vztahuju k těm rodičům, že když jsem na nich byl závislý, tak jsem cítil určitý... že se musím nějak chovat, jak oni třeba chtějí nebo takhle, nebo že jim to musím nějak oplácet. Nebo být jim za to vděčný, ne že by to nějak vyžadovali, ale spíš ten vnitřní pocit, tak to bylo takové úplně napjaté, že to byl jakoby rodič a nebyl to jakoby spíš kamarád nebo takhle. A teď když přijedu domů, je to takové otevřenější, uvolněnější a i ta konverzace a takhle probíhá na takové úrovni, která je víc rovnocenná a že teď už mám i svoji nějakou... svoje názory, svoje nějaké hodnoty. Takže i když s tím nesouhlasí, tak se můžu kdykoliv sbalit a jet pryč takže...

A kdy teda nastalo to, žes dospěl?

To se asi stalo u armády. Tady tím jsem se asi osamostatnil.

Takže to byla ta situace, podle které určuješ, že jsi dospělý.

Jo, to asi jo.

A je to ta hlavní nebo jediná situace? Nebo to bylo ještě v něčem?

Asi je to hlavní situace a jediná možná ne, spíš si k tomu přidávám to studium na té vysoké škole... Takže to k tomu taky určitě přispělo, takže ta armáda, vstup do té armády je hlavní, ale není to úplně jediné, co bylo.

A jaké pocity máš z vlastní dospělosti?

Pozitivní, pozitivní.

Jenom pozitivní?

Jo, asi jenom pozitivní, hlavně někdy si občas řeknu, že jo, na gymplu to bylo takové volné a že to byla krásná léta, ale to je spíš takové nostalgické vzpomínání. Takže si myslím, že více méně pozitivní.

Dalo by se říct, žes někdy odkládal svou dospělost nebo třeba naopak, žes rychle chtěl být dospělý? Anebo jsi šel po nějaké nalajnované cestě?

Asi jsem spíš šel po takové té cestě nalajnované. Nemyslím, že bych někdy měl nějaké bouření nebo takhle... si myslím, že všechno bylo takové ukázkové a nalajnované.

Takže jsi nic záměrně nedělal pro to, aby sis prodloužil své dětství nebo dospívání?

Ne, ne nic takového.

A kde studuješ?

Fakulta vojenského lékařství, pátý ročník.

Studuješ standardní dobu jo?

Jo.

Byl jsi na nějakém výměnném pobytu?

Ne.

Má podle tebe to, že studuješ, nějaký vliv na to, že se cítíš být dospělý?

Jo, tak myslím, že možná po tom, co člověk ukončí studium, najde si tu práci... tak to je další věc, co ho posunuje do dospělosti a možná, že u mě je to takový atypický přechod od ostatních studentů. A že teď studuju na vysoké škole je takový přechod mezi tím dětstvím, mládím a tou dospělostí. Člověk už má svoje povinnosti, více méně ve všem a jak to tak bývá na vysoké škole, tak nemusí do práce, nemusí vstávat, nemusí... má spoustu volného času, může si taky dělat, co chce.

Je pro tebe ukončení studia nebo prostě toho, čeho chceš dosáhnout v té škole, znak dospělosti?

Já si myslím, že určitě, že je to i takový cíl, který člověk má a když ho dosáhne, tak... že je schopný něco začít a dokončit. Má nějaké cíle, po kterých jde a nějaké konstruktivní myšlení a co dokáže uskutečnit vůbec, prostě taková ta samostatnost, která se s tou dospělostí pojí.

A tvé krátkodobé cíle jsou jaké?

Krátkodobé?

Současné, co máš teď v plánu?

Udělat zkoušky.

A nějaké dlouhodobé?

Udělat školu (*smích*).

Ještě třeba dál do budoucnosti?

Svatba, děti, atestace, to bude krutý.

Tvůj postoj k manželství je jaký?

Pozitivní, asi bych jako chtěl být v manželství.

A děti bys chtěl?

Určitě.

Jakou vidíš nejvhodnější dobu pro založení rodiny?

Po škole a do těch třiceti by to bylo fajn. Tak asi spíš záleží na té partnerce, protože u ní je ten věk rozhodující. Ale určitě po škole, ne asi hned, ale spíš počkat si dva roky než se to trošku ustálí...

Jako ustálí vztah...?

Ne, myslím, tu moji práci, že přece jenom člověk tam má různé praxe a je to takové stěhovavé. Takže by bylo asi lepší mít nějaké zázemí, ať člověk nelítá s děckem v batohu, ale po škole nějaký čas, spíš dřív jako.

A jak vnímáš svoji budoucnost? Jaká bude tvoje budoucnost?

Já si myslím, že bude taková, jakou ji chci mít, jakou si ji plánuju. A u mě je to celkem nalajnované. Tím, že jsem v té armádě, tak si moc nemůžu vybrat... že mi říká, co budu dělat a chci asi to, co je takové běžné a chci toho dosáhnout, takže si myslím, že ji vidím dobře. Že to vyjde.

Víš už, kdy nastoupíš do práce?

Teď jsem v pátáku, pak ještě šesták. Takže za rok a kousíček.

A hned jak dokončíš školu?

Jo.

Neplánuješ žádnou přestávku?

Ne.

Třeba do zahraničí vyjet nechceš?

Ne, to ne.

A teď bydlíš kde?

Teď bydlím na vojenském internátu.

A jinak, jakože trvale, s rodiči?

Tak mám trvalé bydliště u rodičů, tak občas zajedu na víkend, jsem tam třeba, když mám volno... přes léto někdy třeba... tak tam jsem třeba s rodičema nebo tak, ale většinu času trávím tady v Hradci, na tom internátu no.

Takže vlastně pendluješ mezi internátem a rodiči?

Ne, spíš jsem na internátu a občas navštívím rodiče. Nevím, třeba jednou za měsíc navštívím rodiče a tak.

A přes léto to máš teda jak?

Přes léto mám jenom měsíc volno a teď jsem třeba byl týden, čtrnáct dnů někde, jako na dovolené, s kamarády nebo takhle a třeba zbytek jsem byl doma, ale myslím si, že víc bydlím tady v Hradci než doma.

Vidíš nějaké výhody bydlení s rodiči?

Jako takový ten mama hotel, že člověk se nemusí o nic starat, ušetří na jídle a na všem tady takhle a taky jsou takové ty materiální věci samozřejmě. A co se týče nějaké psychické podpory a tak, tak to taky. Ale to má člověk taky, když je navštíví a tak. Takže nejvíc takové ty materiální věci.

A nevýhody to má nějaké?

No jako, že člověk bydlí s rodičema, že už si jich užil dost a v mém případě mají trochu jiný pohled na svět a...

Takže myslíš, že by ses musel podřizovat jejich pohledu na svět, kdybys s nimi bydlel?

No pohledu na svět... spíš takový ten chod domácnosti. A chci už něco svého a ne pořád bydlet u nich, že bych měl svůj vlastní byt...

Myslíš, že tě považují za dospělého jedince?

Já si myslím, že jo.

A dávají ti to nějak najevo? Nebo proč si myslíš, že jo? Je tvůj pocit z jejich chování?

Je to můj pocit z jejich chování. Nikdy... jako nepamatuju si, že by řekli „*Jsi dospělý.*“, nebo tak. Ale myslím, že z jejich chování je to poměrně znatelné.

A teda když studuješ, jaké jsou tvé finanční zdroje?

Jako kolik nebo jak to myslíš?

Ne, to vůbec, jestli třeba dosahuješ na stipendia nebo jestli chodíš na brigádu?

Ne, tak na brigádu nechodím, protože dostávám plat během studií, takže to je můj finanční zdroj.

Dostáváš plat od koho?

Od armády, já jsem voják z povolání přímo.

A to je teda tvůj jediný finanční zdroj?

Jo.

Ještě bych se tě zeptala, co si představíš pod pojmem nezávislost?

Nezávislost... to je až taková filozofická otázka...

Co to pro tebe je, nezávislost?

Že už se člověk nemusí nikomu podřizovat a může se svobodně podřizovat. Ať už, co se týče někoho, s kým tráví život, rodiče, partner nebo takhle, nebo ať už jsou to nějaké práce, nějaké zaměstnání nebo režim.

Jsi nezávislý?

Já no... já si myslím, že... nezávislý... myslím si, že ne, že nejsem nezávislý. Jelikož jsem v té armádě, tak se musím podřizovat té armádě. Jako, je to z mého dobrovolného rozhodnutí, chci to dělat, ale nezávislý jak jsem to popsal, tak asi ne.

A kdy budeš nezávislý? Nebo vlastně, chceš být nezávislý?

Tak ta nezávislost, kterou teď mám, mi asi vyhovuje nebo nevádí mi. A jestli mi začne vadit, což si myslím, že mi začne vadit někdy a že budu chtít být nezávislý ale...

Kdy?

Kdy... Asi až někdy v budoucnu, v nedohlednu. Jako nevím nějak přesně, že bych to určoval. Někdy v budoucnosti, ale stejně si myslím, že nikdy nebudu. Nejsem ten typ, který by byl nezávislý úplně na všem, vždycky budu svázán něčím, asi, myslím, že jo.

A máš v současnosti nějaké závazky?

Tak mám závazky vůči té armádě no. Asi jiné závazky, které pocítuju nebo povinnosti, které bych musel plnit... jako asi nic není.

A cítíš se být úplně zodpovědný za všechno, co děláš?

(smích) Jak kdy.

Co to ovlivňuje?

Asi alkohol, i když to je takové přízemní ale... ale asi za všechno ne, úplně za všechno nemůžu říct, to asi ne.

A co nebo kdo v tom hraje roli?

Zas ta armáda, i když je to takové ohrané.

V pořádku, žiješ v tom.

No, tak souvisí to s tím. A možná i nějaký ten život v poměrně sepjatém kolektivu. Tak je člověk v tom kolektivu s těmi kamarády, se kterými je pořád nějak sepjatý, takže to mě asi taky nějak ovlivňuje.

Takže vlastně ty se pohybuješ ve společnosti svých spolužáků, v armádě a ještě někde?

Tak v tom lékařském prostředí, v té nemocnici

A jak trávíš svůj volný čas?

No, tak pokud se neučím, tak se snažím nějaké koníčky pěstovat, sport většinou.

Ted' přejdeme na vztahové otázky. Jak by měla vypadat tvá ideální partnerka, jestli o tom teda někdy přemýšlel?

To je blbá otázka teda (*smích*).

Nebo ta, se kterou si dokážeš představit založení rodiny, jak jsi říkal, že je to jeden z tvých cílů.

No, tak třeba nějaký ten dobrý potenciální genetický materiál, když s ní chci vytvořit tu rodinu. Ale měl by tam být nějaký základní mezilidský vztah.

Respektovat toho člověka, věřit tomu člověku, vědět, že se na něj dá spolehnout.

Asi nějaké takové ty věci... jakože, měl by mít nějaké pozitivní city, bych je k němu měl chovat a takhlenc.

A ted' jsi v takovém vztahu, kde ti tohle tvůj partner dává?

Myslím si, že ne.

Franta

Co si představuješ pod pojmem dospělost?

Asi nějaký rozdíl mezi tím, kdy... přerod z dítěte do dospělého člověka. Asi to je hodně práce s tím... mi bude evokovat s tou dospělostí, že, hold to máme tak nastavený, že děti jsou prostě, když chodí do školy a hrajou si a dospělí, kteří chodí do práce. Takže asi ten moment, ten moment v tu chvíli, kdy si přestaneš tak nějak hrát, takříkajíc, a začneš pracovat.

A nějaké znaky dospělosti?

Znaky dospělosti... Když mě se to hodně pojí dohromady, protože já pracuju s dětma dlouhodobě. A moje dospělost se pozměnila, protože pracuju s dětma. To znamená, že se tam nějak motá a nevím, co jsou teda moje znaky a co už jsou nějaký převzatý.

A to myslíš tak, že jsi vstoupil do role dospělého tím, že s nimi pracuješ?

Nebo jak to myslíš?

Ne, ne, vůbec ne. Oni mě vracej zpátky do toho dětství spíš. Já jsem se začal zdospělovat už na vejšce, nějaký ty brigády žejo a už všechno nedostáváš zadarmo nebo tak, něco o tom víš, ale už musíš sama pracovat nad tím, co vlastně z tebe je nebo co z tebe bude. A mně se to právě nějak... já mám pocit sám ze sebe, že jsem se strašně rychle vydospělil, že jsem si přestal hrát strašně rychle a pak jsem se zase do toho vrátil tím, že jsem začal pracovat s těma dětma... tak mě to vrací do té hravosti. Teda ne úplně kompletně, ale trošku jo, jakože si začínám hrát. Kamarád jeden mně řekl, že jsem dětinský, jak pracuju s těma dětma. I když to je něco, co se se mnou, s mojí osobností docela blbě charakterizuje. Protože já jsem analytický člověk, všechno potřebuju mít v pořádku a takhle...

Takže to, že ti řekl, že jsi dětinský tě urazilo nebo ti to polichotilo spíš?

No, tak on to asi myslel trošku jako urážku. Já jsem si to spíš bral, že to je asi dobře. Že bysme si neměli zapomínat hrát... jsme si to tak nějak vyrozuměli navzájem.

A když si představíš dospělého člověka, tak jakého si představíš člověka?

Dospělý člověk, kdo to pro tebe je?

Je to určitě někdo, kdo si vzal ten svůj život a vede si ho tak sám, nepotřebuje už žádný berličky, žádný postrkovadla, žádný vyrovnávající kolečka nebo něco takovýho, jak na kole. Ale že už prostě bere ten život, jak přichází a stará se sám o sebe.

Takže je odpovědný sám za sebe?

Je odpovědný sám za sebe, plus za další. Už jako není ten, za kterýho je někdo zodpovědný, ale je zodpovědný sám za sebe, i když teda rodičům to nikdy nevysvětlíš úplně, žejo.

Vidíš nějaké výhody v dospělosti?

To je složitá otázka, všechno můžeš mít jako dítě, když chceš. Tak dospělost, celkově... všechno z dospělosti můžeš mít i v dětství, když fakt chceš, jo. To je takový malinkatej převod toho, než se... protože tam si myslím, že je ještě mezistupeň mezi tím dětstvím jako klasickým a tou dospělostí. Že tam je takovej ten mezikrok, kde máš šanci si hrát na toho dospělýho už konečně. Ale ne jako nějaký symbolický hry nebo něco takovýho, ale vyloženě zaujímáš roli toho dospělýho a jediný, co ti k tomu chybí, je třeba občanka nebo prostě nemůžeš to... protože spousta lidí to tak má, že třeba už od šestnácti se o sebe musí postarat, ale nedá se o nich říct, že už jsou dospělí lidi.

A teda nějaké nevýhody? Ty výhody jsi úplně jakoby nepopsal nebo nevnímáš je. Ale nevýhody ti třeba budou jasnější nebo líp mi je řekneš.

No, jako výhody ti můžu popsat maximálně z toho titulu, když je někdo dospělej, tak má nějaký privilegia. Jako, třeba možnost volby, možnost být volený a takovýhle věci, ale jako jinak sám o sobě... jako znám i nějaký dospělí lidi, který jako se nemaj líp, jak ty děti, jo, na jednu stranu. Některý se maj líp, některý hůř. Nevím, jestli jako výhoda prostě... výhoda asi hlavně, abych ti tam nějakou řek tak je to, že máš nějakou nad svým životem vlastní moc. Máš moc nad svým vlastním životem a nikdo, kromě teda asi státu pravděpodobně, ti nemá, nebo může ti do toho kecat, ale nemá právo ti měnit život nějakým způsobem.

A ty nevýhody ty dospělosti, ty jsou právě ty samý, že právě přebíráš tu zodpovědnost, že nemáš ty kolečka, nemáš nikoho, kdo tě může zvednout. Nebo jako může tě někdo zvednout, ale jakoby nemusí bejt už nikdo, kdo tě zvedne. Budeš prostě padat tak dlouho, až už se o tebe prostě nikdo nebude starat. Je to prostě... z tý hry, kdy si hraješ na toho člověka, tak přijdeš do toho života, kdy seš tím člověkem, jo... kde už prostě nejsou žádný uložený pozice, kde se můžeš vrátit nebo to je jako něco, co bych řekl.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi tím, když se řekne zralý člověk a dospělý člověk?

Asi nějaký rozdíl tam určitě bude. Dospělej člověk, zralej člověk. Ono záleží, v jakým kontextu to asi myslíš. Protože v tom vývoji si myslím, že je to asi úplně jedno. Ta zralost je... ta přichází pak na nějaký myšlenkový sféře. Jako to, co tě jako člověka v té dospělosti překvapovalo, už tě jako zralého člověka nepřekvapuje, protože dospělej člověk je ten, co je vhozenej do dospělýho života. Zralej člověk je ten, co se v něm rochnil dostatečně dlouho na to, aby ho přijal, a ví, co ho čeká. Prostě, že to pro něj není něco novýho nebo překvapivýho. Je to prostě něco, v čem žije, je s tím smířejnej nějakým způsobem a nepotřebuje... nebo vlastně vždycky se něco učíš, ale nebojíš se toho. Tak to je.

A ty sám sebe vnímáš jako dospělého? Jsi dospělý?

Asi už jo, asi už jsem dospělý si myslím, sám v sobě.

V čem se projevuje to, že jsi dospělý?

Ale tak dá se říct, více méně, peníze si vydělám sám na svůj vlastní provoz... ještě částečně jsem vyživován doma, protože žiju s tátou, tak ten po mě nechce, abych mu platil za nájem. Nechce, abych mu platil za jídlo, prostě žijeme spolu v jednom baráku, takže nechce, abych to bral na sebe, a já si zase vydělávám na svoje klasický fungování, na svůj vlastní život takže třeba to... ale určitě už tam nějaký znaky budou. Dítě jsem už asi dlouho nebyl. Já jsem takovej, jako celkově si myslím, že nejsem moc hravej člověk, jo. Nebo jako částečně se mi to daří, ale ve výsledku jakoby úplně v mé osobnosti není ta hravost, jako jak vidíš u některých v pětadvaceti letech, co si hrajou fakt jak malí kluci. To já jsem tak nikdy neměl pořádně. Já si hraju jiným způsobem prostě, ale...

Jakým způsobem si hraješ?

Já si hraju spíš na takový ty myšlenkový bázi. Já si prostě objevuju svět, furt mě zajímá sledovat někoho, jak nad těma věcma přemejšlí a spíš to jako rozpitvávám psychologicky a filozoficky, hledám smysl světa a takovýdle. Tak tímto způsobem si já hraju, takže to nemá s tou dospělostí nic zas tak společnýho. To jsou moje hry, ve kterých si já prostě libuju. I trošku v manipulaci, díky těm dětskejhm hrám (*smích*).

Jsou nějaké situace nebo vybavíš si nějaké situace, při kterých si uvědomuješ svou dospělost?

Hele, tak určitě jakákoliv ta práce s těma děckama, ať to je prostě ve škole před třídou, ať to je prostě na oddíle, ať to je na výletech, ve školách v přírodě, tábory. To mám jako mraky tady těch akcí za sebou, tak tam prostě musím hrát zároveň tu roli, prostě toho dospělýho, ať chci nebo ne. Prostě ji tam musím hrát, protože je to vyžadováno a tam ji teda hraju.

Tam ji hraješ?

Tam ji hraju, jo. Jako takhle, všichni hrajem role, já to беру takhle. Jako, že to prožívání, to, co děláme, ať si sednu tam nebo tam, vždycky trošku hrajeme. Není to, že bysme to prožívali všechno autenticky, ale hrajeme ty role, které před nás život staví. Někdy to i prožívám, ale spoustakrát to fakt hraju. To sis taky určitě všimla, že určitě hraješ občas, ne?

Jo, tak určitě... (přerušil mě)

Že se od tebe něco očekává, že máš tu roli učitelky nebo nějaký...

Určitě. Ale zároveň sám sebe jsi definoval jako dospělého člověka.

Tak proto říkám, že to je se mnou trošku složitý, protože já si jako pořád nesmírně rád hraju. Proto mě to... pro mě to nebyla jako urážka, jak jsem říkal s tím kamarádem, pro mě to bylo jakože... já si rád hraju, ale neberu to, jakože úplně stejně, jak to berou někteří lidi tu hru.

A byla nějaká situace v tvém životě, kdy sis poprvé řekl, že jsi dospělý? Úplně poprvé, kdy sis to uvědomil?

Nevím o tom. Nevybavuju si nic, že bych vyloženě to...

Jaká kritéria jsou podle tebe důležité u tvé dospělosti

Je to minimálně, si myslím, nějaké přijetí té role, že už ji jako přijímám, že se jí nebráním. Že to prostě беру, že to je. Že se s tím musím nějak poprat, ač třeba se mi úplně nechce do všeho. Úplně, absolutně podlehnout tý dospělosti. Možná proto pořád zůstávám s těma dětma... práce s dětma, mládeží. Protože mě to částečně omlazuje a furt to oddaluje takovej ten vyloženě přerod z toho člověka, kterej bude muset měnit svět (*smích*) nebo bude muset fungovat jako ta dospělá ta... nevím, těžko říct. A co bych tam ještě o sobě měl asi říct, že se považuju za

dospělého. Nevím, určitě jako pár dalších vlastností, jako prostě spolehlivost, když něco slíbím, tak se to snažím dodržet a porušuju to vyloženě s nechutí anebo s nějakým vážným důvodem... Prostě, když už něco slíbím, tak si za tím stojím a i kdybych to měl odtrpět, tak si to teda překousnu, což jsem xkrát zažil, ale prostě mám to tak v sobě. Je to i takový nějaký rozpoložení. To, že fakt přijímáš, jakože zodpovědnost za ten svůj život.

A teda když jsi zmínil několikrát, že pracuješ s dětmi, tak se nabízí otázka, jestli sis někdy řekl, že by bylo lepší nedospět nebo zůstat pořád v té fázi toho dospívání?

Já si myslím, že nikdy není dobrý úplně dospět, protože to absolutní dospívání ti zavírá oči. To před tebe staví ultimáta, jo... A není to nutný, není to nutný prostě. Ty děti maj spoustu možností jak jako... nebo ta hra, všechny ty hry, co hrajeme za svůj život, mají spoustu možností jak tomu utéct. Ale to, ta dospělost, mám ji spojenou s nějakou definicí, jo. Protože jakmile seš jednou dospělá, tak už to nejde vzít zpátky moc. Jako můžeš se vrátit znova do dítěte, ale už to nikdy nebude stejný. Už to nikdy nebude stejný, jako když jsi to zpátky prožívala na té čistý úrovni.

A jak by ses mohl vrátit zpátky do dítěte?

No velmi snadno, začneš si hrát. Vzpomeneš si na to, co to bylo být dítětem... a já si myslím, že spousta lidí na to dost zapomíná a to je taky příčinou, podle mě, spousta jejich problémů. To, co maj v hlavě, takových starostí, který vyplývají vyloženě z toho, že si prostě málo hrajou a všechno berou moc vážně a nedokážou se správně přizpůsobovat těm složitějším situacím, který na ně přicházejí, který přicházejí na všechny. Ale můžeš prostě nějakým způsobem je zjednodušit, pro sebe zpříjemnit a nedělat si je zas tak složité. A jak byla přesně ta otázka, abych na ni odpověděl nějak zkráceně?

No, teď naposled jsem se tě ptala, jestli sis někdy řekl, že by bylo lepší být dítětem nebo zůstat tím dospívajícím nebo vůbec nedospět.

Hele, dospět musíš, ale může tam bejt taková hvězdička, jak se tam dělá, dospět musíš, ale nesmíš, zapomenou na to, bejt dítětem.

To jsi řekl hezky. A teď bych se tě zeptala na studium. Víš teda, že teď jsi dělal státnice...

Prodlužuju, prodlužuju, prodlužuju. Moje laxnost vlastně.

Ale dnes jsi udělal státnice, že jo?

Ještě jedny mě čekají.

A teda jaký obor studuješ?

Já mám učitelství pro střední školy, informatika a základy společenských věd.

A tady na UHK?

Na uhkáčku.

A prodlužuješ z jakého důvodu?

Tohle neprodlužuju. Já jsem prodlužoval předchozí studium, bakalářský. Já mám bakaláře v Pardubicích, informačních technologií, klasický IT, kde se mi to z klasických tří let podařilo protáhnout na pět.

Jak to?

Moje laxnost jak jsem řekl, prostě jsem se na to vykašlal. Neměl jsem potřebu ani motivaci táhnout to dál, prostě se do toho zakousnout a udělat to. A jedno jsem udělal teda naschvál, pač jsem si ujížděl na těch brigádách s těma dětma a tak jsem si říkal: „*Tak jo, tak já si to posunu o rok. To nevádí, tohle mi stejně nejde a tak si na to příští rok vyhradím víc času a pořádně se to naučím.*“. Bakalářku jsem taky neměl hotovou, žejo. Ale pak jsem všechno nějak stihnul, ale už to bylo to první prodloužení, protože jsem neměl tu potřebu to dodělat, nikdo na mě netlačil, studium mě bavilo, prostě byla to pohoda. Nemusel jsem nic řešit. No a pak v tom druhým roce jsem prodlužoval jenom kvůli tomu, že se mi to u státnic nepovedlo a šel jsem až v srpnových, protože jsem nestihl odevzdat bakalářku v červnovém termínu, tak jsem šel v zářiovejch a tam mě teda vykopli, no. Moje vlastní chyba jo... jako sám jsem se to nenaučil dostatečně. Byla to teda i horší komise, ale...

A říkal jsi teda, že jsi ztratil motivaci během toho studia tak... (přerušil mě)

Já jsem jí tam ani pořádně nenašel. Já jsem jí nenašel na začátku.

Aha, teď to moc nechápu. Teď studuješ to samé, tady v Hradci?

Ne. To je úplně něco jinýho. Já jsem předtím měl informační technologie, vyloženě IT obor. Teď mám učitelství, mám v tom informatiku. Takhle, já jsem proti informatice nikdy nic neměl, já jsem vždycky měl rád počítače, všechno. Ale tam prostě, nevím, jestli to, nějak to nezapadlo správně do těch správných záležitostí nebo do těch správných zámků... takže prostě jsem tam studoval a něco mi tam chybělo. Především kontakt s lidma, protože ta informatika je taková dost testosteronová záležitost, anebo ani ne tak testosteronová, jako, že tě ani nějak nestimuluje. To jsou prostě takoví ti týpci zvláštní, který si jedou svým prostě tempem, nějak, něco. A mně tam chyběl kontakt s lidma, protože jako s nima se dalo bavit o těch programech, o těch algoritmech, o tom o všem, ale už to nešlo moc dál jako... to už mi tam jako chybělo, ten kontakt s těma lidma a tak jsem tenkrát začal jezdit s těma dětma na ty školy v přírodě, úplně nějak omylem jsem to vyzkoušel a tam mě to hrozně chytlo.

Jako, přes někoho známého jsi se k tomu dostal?

Tak, tak. A s tím jsem začal už v prváku. Ač jsem v prváku dělal všechno téměř na jedničku, myslím, že jednu dvojku jsem měl, ale všechno v prvním termínu... a pak jsem začal jezdit a pak druhák už mě nebavil, třetíák už vůbec ne a čtvrták už vůbec ne. To už jsem se tam jako plácal a bylo to na mě i složité, to se přiznám, ale jako, asi bych to zvládnul, kdybych si na to udělal ten čas, sednul si na to a narval si to do té hlavy, žejo. Všechno si tam jde narvat, když máš tu chuť, ale já jsem neměl ani tu chuť. No a to je to nejhorší, pak se to začlo tak nějak všechno bortit dohromady, no. A tak jsem to chtěl teda dožít a začal jsem hledat alternativy. První byla teda psychologie vyloženě. Ta akorát byla daleko a to mě nevyšlo kvůli finančním věcem, protože bych neměl ze začátku zájem z našich, protože to nebylo s penězma nějak extra dobrý. Tak jsem teda ještě jako pokračoval dál a v průběhu toho přišla pedagogika. Ta je tady blízko, tak teda ta...

A takže teď jsi spokojený?

Teď jsem absolutně spokojen. Ne, nejsem spokojený, školství je absolutně v rozkladu, ale jsem spokojen v tom, že tam mířím.

Myslíš, že to tvoje prodlužování studia mělo nějaký vliv na tvou dospělost?

Určitě.

A jaký?

Určitě mělo. Zprvů jsem se už měl malinkatou příležitostí podívat do pracovního procesu, co jsem měl v takovém mezičase. To tam byla jedna možnost, takže jsem se tam stihl podívat, i když jen nakrátko... že to bylo fakt jen krátký. A zadruhá si myslím, že jsem si částečně i vytříbil nějak ty priority. Protože chudáci ty děcka, i já, v těch patnácti, devatenácti netušíš, co chceš dělat. Před tebe je postavená volba, teď si tady vyber nějakou obor, protože v tom tě budem vzdělávat, žejo... teď dalších x let a to pak budeš dělat. A to nevíš, jestli tě to bude bavit žejo. Jako ty školy... většina tě jako nepřipraví, většinou ty sama nevíš, co chceš, to je takovej problém. A myslím, že ty dva roky navíc, mi pomohly vytříbit si trochu ty vlastní myšlenky a nakonec mě navedly snad na správnou cestu.

Myslíš si, že dokončení nebo ukončení studia je jeden ze znaků dospělosti?

Nebo vůbec to tak nebereš?

Ne, to s tím nemá vůbec nic společného.

Teď bych se tě zeptala na něco o tvých cílech. Současné, krátkodobé cíle, jaké máš?

Tak v tuto chvíli, najít si místo, což první taková docela výzva, protože těch míst je v učitelství docela málo. Určitě vím, že chci učit, v tuto chvíli jsem hodně zaměřenej směrem do té edukace, do toho vzdělávání a chci jít učit někam na zkoušku do Čech tak na tři na čtyři roky a pak chci jet, jestli to půjde do Finska asi na dva na tři roky, kde budu na praxi, jako taky učitelský. Pochytat nový nápady a podobně.

A tam pojeděš přes nějaký program?

To je ještě ve fázi myšlenek zatím. Zatím vím jen, že někam na sever, ale pravděpodobně to Finsko. Tam se děje nejvíce revolucí, ve všem a to mě láká vidět. Ale vím, že si nejdřív potřebuju něco za A napracovat, za B udělat si nějakou praxi za C vydělat si nějaký peníze, takže to je takovej ten plán na teď a pak takový ten dlouhodobější plán, je ovlivnit ty svoje žáky, který pode mnou pak budou, natolik, že si jich aspoň pár z nich vzpomene, že ve mně měli nějakýho

učitele na občanku nebo na informatiku... kterej je naved třeba někam dál.

Nedělám si iluze, že zachytím všechny, ale aspoň třeba jsem si říkal, pět nebo sedm když bude se mnou spokojenejch a zaujmu je, tak je to pro mě výhoda.

A mimo tohle máš nějaký, jako celkově, tvůj cíl života?

Zatím ne, čoveče. Zatím ho stále, tak nějak hledám.

A jaký je tvůj postoj k manželství?

Je to podle mě to, jak se tomu říká? Přežitá instituce.

Myslíš? A děti chceš mít?

Určitě. Tři aspoň.

Ale nepotřebuješ teda k tomu...(přerušil mě)

Nepotřebuju k tomu doklad. Podle mě je to takovej ten... akorát takový to malinkatý utvrzení. Není to něco, kvůli čemu bych vyloženě nespál. Já to beru jako potvrzení, že když najdu někoho, s kým bych to chtěl takhle mít, tak proč ne. Nevadí mě to, nejsem proti tomu vyloženě. Nejsem žádněj aktivista protimanželskej nebo ani manželskej, ale prostě nepotřebuju to k životu a jako jenom proto, že je to tradice, tak kvůli tomu nebudu tuhle instituci nějakým způsobem vzývat. Můžu ji využít maximálně v tom, že to bude nějaký další krok v mém vztahu.

A jaká je podle tebe nejvhodnější doba na to, mít děti, když se teda nebudeme bavit o tom sňatku, ale nejvhodnější doba na to, mít děti?

To se ve mně perou dvě věci. Jako, nějak, kdy by to mělo bejt a kdy bych to chtěl mít. Jako já to mám sám až okolo třicítky... svoje vlastní děti, ale mělo by to bejt o dost dřív jako.

Aha.

Ale určitě je to hodně věkově... a já jsem z takový ty kategorie prostě, co dbá na to zajištění. Když už chci přivést někoho dalšího do tohodle světa, tak nechci prostě, aby... Ne, že bych ho chtěl rozmazlovat, ale prostě chci, aby se měl či měla aspoň dobře, aspoň trošku. Aby se nemusela starat o nějaký, jestli může mít to a nemůže mít tadyto. Ač to je pro mě úplně strašná kategorie, ale to bysme tady byli na další rozhovor. Ale věk nevím, uvidíme, až to přijde. Ale ještě mám čas, ještě minimálně dva roky si dávám čas na to.

Řekl jsi, že by to mělo být mnohem dřív, tak proč by to mělo být mnohem dřív? Nebo jak jsi to myslel?

No mělo by to být mnohem dřív z demografických důvodů, abysme tady nevymírali, tak by to mělo být o dost dřív. Ale jako i ta vyspělost, i to, užít si to dítě. Já jsem měl spoustu holčin, jako že začali příliš brzo... a tam je to hlavní problém s těma matkama, protože ony jsou ty, který maj to břemeno na sobě, žejo. Ony jsou ty, co s tím dítětem zůstávají, ony ustrnou v tu chvíli, jakoby. Jo, samy... spoustakrát, že se jejich svět točí kolem dětí. Tři roky třeba, čtyři roky. Jen ony a jejich děti, až to je teda tragický. Nebo jako tragický z toho důvodu, že prostě takovejch příležitostí, co se může člověk naučit nebo poznat a naučit mít rád, přichází třeba později, až v ten pozdější čas. A díky těm dětem jsou prostě přinucený hledět jen jedním směrem...

Ale třeba ne přinucený, třeba pro někoho je to právě ten smysl života ty děti ne? Třeba pro tu ženu to tak může být, nemyslíš?

A je to opravdu správně takový smysl života, mít to dítě?

Jako, kdo to může soudit, že?

To je pravda. Já mám filozofii taky. Ty otázky pokládáme takovýhle, ale jako třeba moje sestřenka, ta to bude mít stejně. Ta teď má před porodem těsně a ta se upne ke svému dítěti a bude tak žít... ale otázka je, jestli by jako třeba nebylo lepší, kdyby se zajímala o umění nebo jako já nevím, třeba o volejbal nebo o cokoliv dalšího, co jí může napadnout a zaujmout dalšího. Protože děti odejdou a pak ta prázdnota, která vznikne v jejich životě, je pro spoustu žen zničující, jako úplně zdrcující, žejo. A hledaj se teprve až potom. Ony se hledají v podstatě až dvacet let po tom, až po tom, co děti odejdou z baráku nebo teda, jestli se jim děti naroděj, jestli chápeš, jak to myslím...

Ano chápu, jak to myslíš, ale ty děti už budeš mít napořád, žejo. Ony tam už vždycky budou.

No jasně, ale už nebudou potřebovat tu vychovatelku žejo. A protože to pak skončí ta její hlavní funkce, funkce matka. Ta sice nekončí nikdy, ale už nebude třeba taková ta ultimátní matka, která má 24 hodin denně práci.

A jak vidíš svoji budoucnost? Jaká bude tvoje budoucnost?

Růžová stoprocentně.

Vnímáš to tak?

No já si to nenechám zkazit žejo (*smích*). Ne, tak jako já už jsem, v tuto chvíli jsem dost dobře namotivovanej směrem, kterým chci. Mám určitý možnosti, jak se vyklonit... že nemám vyloženě cestu z bodu A do bodu B, ale mám tam A a B, a mám tam i odbočky drobný a vím, kam chci jít. Víím, co chci a myslím, že když takto to budu nějak dělat, tak mi to nebude dělat problém toho dosáhnout.

A teď teda k té práci. Už víš, kam budeš nastupovat? Nebo kde bys chtěl pracovat?

Hele vím, ale tady to už je úplně mimo mě, protože v tom školství je to tak nabitý všude, že prostě budu brát, kde mě někde vezmou, aspoň ze začátku.

A kdy se teda zapojíš do toho pracovního procesu?

Rád bych od září, příští rok, ale ještě stále jsem se nedostal nikde... ani náznak, že by mě chtěli nebo něco takového (*smích*). Takže to no.

A teď nevím, jestli jsi to říkal, že bydlíš pořád... (přerušil mě)

Bydlím s tátou ještě. My máme velkej rodinnej barák, jsme tam dva, tak to je takový plejtvání místem, je to dvoupatrák takže...

A plánuješ se odstěhovat?

Přemejšlel jsem nad tím, ale ještě jsem nenašel na to odpověď. Nebo takhle, nemám to naplánované zatím. Ale nebráním se tomu, jako takhle, nic mě k tomu nenutí, ale vyloženě, že bych se tomu bránil, že bych si to nedokázal představit, tak to taky ne.

Takže celý život žiješ na jednom místě nebo ses někdy stěhoval?

Dalo by se říct, že pořád na jednom místě.

Pořád teda s tátou. A jaké jsou podle tebe výhody bydlení toho, že bydlíš pořád s tátou?

Velmi ekonomický (*smích*). Ale jako jinak, tam u nás je nuda. Já žiju na vesnici, takže tam je to takový... Tam je ještě taková nudná část trošku.

A když se nad tím zamyslíš, s tím tátou, jaké to má jako výhody?

No, jakože hlavně ty ekonomický nejvíc.

A nevýhody nějaké vidíš?

Člověk se taky musí zapojit do něčeho, žejo. Musí se taky starat. Ale takhle, tu domácnost sice beru jako moji, ale neberu ji úplně zvnitřněně jako moji. Není to úplně stejný, jak kdybych měl svůj vlastní barák nebo svůj vlastní byt, který by byl jenom můj. Já to beru, že jsem tam pořád, tak nějak, takový ten nájemník, který nemusí ale platit nájem, ani za energie. Takhle se tam, tak nějak, vnímám... ale ještě jsem tam vyloženě nezakořenil, ač to je zvláštní za tu dobu žejo. Že tam cejtím vyloženě to moje místo, můj pokoj, moje všechno. Dovedu si představit, že bych si vzal věci a přestěhoval se jinam a tam si říkal, to - můj pokoj.

Myslíš si, že tě tvůj táta považuje za dospělého?

No, to je otázka. Asi napůl. Ještě asi úplně ne. Jako on mě bude asi považovat za úplně dospělého, až možná ve chvíli, kdy začnu pracovat. Ale to fakt jenom spekuluju.

A teda jako když jsme se bavili o těch financích, říkals, že nemusíš platit nájem. Tak finance máš odkud?

Vydělávám si brigádama, nedělám bokovky. Nebo ty školy v přírodě, tábory občas placený a takhle. Takže to.

A na nějaké stipendia třeba dosahuješ?

Měl jsem minulý rok stipendium, ale to bylo jedno jediný, co jsem kdy měl.

A teď se tě zeptám, co si představuješ pod pojmem nezávislost?

Můžu v podstatě udělat to, co chci, jak jsem říkal, sbalit si batoh a odejít někam jinam. Tohle asi tak a na tom... Jsem nezávislý v tom, že si můžu vybrat, co chci dělat. To už jsem si vybral, nikdo mě do toho nenuťil. Ze začátku mě teda nutili, ale teď už ne. Nezávislost... můžu bejt, kde chci, můžu chodit, kam chci, s kým chci, nikdo mě prostě tady v tom ne to... Já jsem s tím neměl nikdy problém. Já jsem měl absolutní nezávislost v podstatě už od puberty.

Takže jsi nezávislý.

Určitě.

A máš nějaké závazky?

V bance možná něco.

Máš finanční závazky, jo?

Mám lehkou peněžní půjčku, ale jenom malinkatou. Tak to je jediná kotvička, která mě trochu brzdí no...

A cítíš se být plně zodpovědný za to, co děláš?

Určitě.

To souvisí s tou nezávislostí žejo. A jak provádíš rozhodnutí? Úplně samostatně nebo s někým to musíš prodiskutovat třeba nebo necháváš si poradit, ovlivňuje tě někdo?

Většinou to dělám sám. Ptám se, ale ptám se jenom proto, abych si ujistil svůj vlastní názor. Většinou se nenechávám moc to, moc ovlivňovat. A obzvlášť takhle, jenom v otázkách, který se týkaj vyloženě mě, tak se nenechávám ovlivňovat. Když se jedná o někoho dalšího, tak se nebojím si nechat poradit. Nevadí mně přijmout cizí názor, když si myslím, že je lepší, ale musí to projít mým vlastním schvalovacím procesem mozkovým... že tohle je lepší než tady to a tak.

Takže sám víš, co je pro tebe nejlepší.

Rozhoduju se sám. Jsem takový vlk samotář trochu (*smích*). Asi i v těch rozhodnutích, při všem.

A jak teda trávíš volný čas? Říkal jsi, že s těmi dětmi...(přerušil mě)

Ano, s dětma a na počítači, ač to teda zní jako zle. Zkus si od toho jako ještě odmyslet, jako to klasický... já na tom počítači pracuju a vzdělávám se, jo. Já mám v podstatě k počítačům hodně blízko a mám tam prostě vzdělání, mám tam práci, mám tam zábavu, mám tam spoustu věcí. Anebo v přírodě s dětma. To je takovej můj druhý protipól.

V jaké společnosti se pohybuješ?

Hodně mezi spolužákama, mám kamarády z dalších let, ač jsem je teď relativně zanedbával kvůli škole. Ale jako hlavně teď spolužáci momentálně, ale mám i další.

A teď vztahové otázky teda. Jaká by měla být tvá partnerka?

Tak to kdybys věděla, tak mi to musíš říct, já to totiž nevím. Já jsem si myslel, že to vím, ale nevím.

Nepřemýšlíš o tom?

Přemýšlím, ale právě nevím. Jsem měl několik pokusů, u kterých jsem si myslel, že vím, takže nevím (*smích*).

A je něco co očekáváš od svého budoucího vztahu?

Já jsem se jako začal učit nad tím nepřemejšlet a čekat, co přijde. Protože jsem moc očekával a pak to nepřišlo. Nebo jsem očekával málo a přišlo úplně něco jinýho. A tak jsem si řekl, že nebudu očekávat nic a uvidíme, co přijde.

Je to tak nejlepší teda?

Čekám, hledám partnerský vztah, kde nikdo není vyloženě pod nebo nad. Nikdo nehraje... Nebo vždycky tam musí někdo hrát takovou tu roli poddajnějšího, ale nechci nikoho, kdo by vyloženě čekal na moje slovo, aby mohl něco provést nebo naopak nechci být ten největší podpantoflák. Prostě hledám nějaký vyrovnaný partnerský vztah, ve kterým si na nějakým levlu dokážeme porozumět a najít společnou řeč.

Petr

První otázku takovou obecnou ti dám, co si představuješ pod pojmem dospělost?

Tak pod pojmem dospělost si představuju, že to nezáleží na věku. Záleží to spíš na tom, že si ten člověk může sám vydělat a může se sám zabezpečit a už osamostatní se hlavně od rodiny, od rodičů. Bydlí už sám, buďto sám, anebo s přítelkyní, přítelem a není závislý na příjmech od rodičů. To je pro mě dospělost, takže nezáleží na věku. Je mi 24 a myslím, že v tomhle ohledu dospělý ještě určitě nejsem.

Jak si představuješ dospělého člověka, jaký člověk je dospělý?

To je takový člověk, který má práci, stabilní práce už má po škole, nebo už má celkově po škole, má potom maturitu, vysokou školu, učňák, vydělává si sám a žije sám, žije nezávisle na rodičích.

A vidíš nějaké výhody v dospělosti?

No tak určitě ten příjem, že máš větší příjem, můžeš si vlastně kupovat, co chceš, mít co chceš. Chodím na brigádu, takže nějaký příjem mám, ale že by mi to stačilo, že bych si mohl pořídit vlastní bydlení aspoň do pronájmu, že bych takhle šel, tak to pro mě neexistuje. V tolika letech, kolik mi je, ještě žiju u rodičů a na jednu stranu jsem za to i rád, protože bych jenom studoval, přijel ze školy, šel do práce, vyspal se a zas bych šel do školy a tak by to kolovalo. Takže dokud mám příjmy jenom pro sebe z té brigády, tak mi to zatím takhle stačí.

A nevýhody dospělosti?

Ty jo, já si myslím, že... já bych v tom neviděl žádný nevýhody. Je to tak možná ta zodpovědnost sám za sebe, ale to prostě patří k těm lidem. Už nejsme děti, aby nás pořád někdo vodil za ručičku. Takže já si myslím, že nevýhody to nemá, určitě ne. Každýho prostě čeká dospělost, bez toho to nejde.

Rozdíly mezi dospělým a zralým člověkem nějaké vnímáš?

Možná zralý - dospělý... já nevím. Možná, že zralý už jsem třeba asi i já, že bych moh jakoby bejt. To je třeba jakoby tím věkem, že už jsem zralý, že je mi 18, že jsem dávno za sebe zodpovědný a tak. A kdežto ta dospělost je furt že, jsem ještě závislej na rodičích, na příjmech, jsem rád, že bydlíme nebo že bydlím u nich. Tak v tom bych možná viděl ten rozdíl. Ale nevím, jestli je to vůbec správně. To je prostě, tak to vidím asi zrovna já.

A teda cítíš se být dospělý?

Chtěl bych být dospělý, ale bojím se, že ještě úplně dospělý nejsem díky tomu, že jsem závislý na těch rodičích. Furt ještě tam bydlím, a jsem závislý na jejich příjmech, hlavně na jejich příjmech než na tom svém, který není zas tak velkej z těch brigád.

A jsou nějaké situace, ve který se cítíš být dospělý?

Samozřejmě už musím řešit věci, který se týkaj jenom mě. Ať už to bylo založení vlastního účtu na peníze z brigády. Najít si vlastně sám brigádu. Už to není tak že mě máma vezme za ručičku a hele tak tady ta je dobrá práce, tadyhle by se ti mohlo líbit, zkus to tady. Rozhodovat se sám za sebe. Vybral jsem si školu, jakou jsem chtěl. Už vlastně gympl jsem si vybral sám, to jsem dospělý ještě určitě nebyl, vysoká škola, to bylo taky všechno podle mě, tak takovýhle... v tomhle tom vím určitě, že jsem. To bylo všechno moje rozhodnutí a nikdo mě do toho nenutil. To byla prostě moje volná ruka.

Zažil jsi v životě nějakou konkrétní situaci, kdy sis řekl „*Tak, teď už jsem dospělý*“?

Třeba ve 20, když jsem dostal třeba pokutu od policajtů, tak už jenom to, že jsem ukázal občanku a bylo takový to „*Á 18 už pánovi bylo, jasně*“. A to jsem dostal vlastně... řidičák už jsem dávno měl, a byl jsem tam jako cyklista. Takže tam už jsem věděl, že platit si to musím sám, že to není žádný mladiství, že to budeš řešit přes ty rodiče. Všechno si vobíhal sám, tak to byla asi taková první věc, co mě napadla, když jsem se opravdu cítil dospěle. Možná to bylo dřív, ale tohle to bylo asi, co mi na mysl vytanulo jako první.

A kdy si myslíš, že úplně dospěješ?

Myslím si, že to bude tím, až dostuduju vysokou školu. Budu mít toho magistra vytouženýho, najdu si práci, stabilní práci se stabilním příjmem a budu bydlet sám nebo se svojí přítelkyní.

A když se nad tou tvou dospělostí zamyslíš tak co to v tobě vyvolává? Jaké pocity?

No já se na tu dospělost, to, jak ji popisuju já, se docela těším. Já mám sice fajn rodiče, já si s nima bezvadně rozumím. Ale už bych prostě, už bych chtěl bejt sám. Nebo bydlet jako vod nich pryč, už bych chtěl jako vyletět z hnízda a vím... Ale já na to jdu racionálně, že vím, že teď to prostě nejde, že na to nemám ty možnosti, jinak bych to už dávno udělal. Mít už práci a nestudovat, tak asi jo. A voni i naši to taky tak berou, že prostě jsem ještě u nich, jak rodiče říkají „*My to pro tebe rádi uděláme, ty ještě studuješ, tak bud' u nás*“ ale potom, co nejdřív už

bych se asi taky osamostatnil. A na tohle máme stejný názory, takže tímhle tím. Já se na to těším.

A na druhou stranu, řekl sis někdy, že by bylo lepší nedospět?

Někdy jo, protože je pravda, že řešit nějaký věci, když jsme byli děti...

Vzpomínám si, že jsem vyrůstal v paneláku, a ještě tam bydlím do teď, tak tam byla kupa vlastně mejch vrstevníků a vlastně my jsme si spolu hráli dennodenně a nic jsme nemuseli řešit. Prostě jediný co nás tehdy zajímalo, bylo, kdy nás mamka zavolá k večeři nebo kdy musíme jít domů. Tak to je takový žejo, že nemusíš nic řešit. Ale hold každéj dospěje, takže to jsou takový... to si říkáš jó, kdyby to vydrželo, ale vono to nevydrží. Musíš se dívat dopředu.

A dá se říct, že nějak svou dospělost odkládáš?

Možná že tím, že studuju, ale když se nad tím zamyslím, jsem v pátým ročníku, je mi 24, měl bych být v pátým ročníku, takže studuju tak jak bych měl, co se týká vysoký školy, takže... no ale budu teď prodlužovat ten půlrok, takže možná nějak tím to odkládám tu svoji dospělost, tím půlrokem anebo tím, že jsem se vůbec rozhodl jít na tu vysokou školu, udělat si maturitu. Mohl jsem jí na nějaký učňák a vydělávat si, ale viděl jsem, že mi to jde ve škole relativně, gympl byl taky v pohodě. A učitelství, jako to co studuju a doufám, že to budu i dělat to učitelství, tak mě docela baví. Ta praxe mi to teď ukázala opravdu, nebo vůbec ten pátý ročník tak snad jsem se rozhod dobře.

Takže teď studuješ poslední ročník?

Teď už jsem ho skončil, teď už jenom ty státnice.

Ale prodlužuješ si to vlastně.

Tak, na ten srpen a v lednu bych to snad měl skončit.

A vlastně z jakého důvodu si prodlužuješ to studium?

No prodlužuju to proto, že mi nevyšla práce na gymnáziu v Rychtově, kde jsem studoval. A já jsem to bral trošku jako jistotu, takže jsem si dával životopis jenom tam, takže jsem to trošku podcenil, nevyšlo to. Tak jsem se rozhod, že je mi 24, takže pracovat už budu do konce života relativně, nebo do důchodu, což nás čeká pomalu v 70, když se na to podíváme dneska, tak jsem si řekl, že ten půlrok tomu snad už nijak neublíží. A samozřejmě druhá věc je, že až dostuduju v tom lednu,

jestli to dopadne, to mi bude 25 a samozřejmě, kdy taky najdu práci, to ještě můžu rok bejt na pracáku, samozřejmě život... to neovlivníme tyhle ty... Doufám, že najdu práci co nejdřív, ale to nevím. Ale jenom kvůli tomu, že vlastně nemám práci, nějakou jistou, tak je pro mě pořád lepší být tím studentem, že budu mít takovou tu ochránářskou značku, že jsem student. Budu mít nějaký ty výhody. Budu moct ještě bejt doma, už nemám ty přípravy, abych bydlel sám a takhle no...

A tohle teda, že jsi pořád student, má nějaký vliv na tvoji dospělost?

Já si myslím, že jo, protože ten status studenta je takovej, že máš takovou tu určitou volnost. Půjdeš nějak nakupovat, do kina, a řekneš: „*Hele já jsem student, tak Vám ukážu nějakou ten studentskej průkaz, tak mám určitý slevy.*“ Tak v tomhle tom. A je to takový, že ještě nemusím dělat. Ještě furt můžu bejt... je to taková ta omluvenka, že můžu bejt ještě doma u těch rodičů a nemusím si něco nutně shánět, když už bych mohl. Jak jsem říkal, mohl bych. Ale hold bych se musel moc ohánět, byla by to jenom práce, škola a nic jinýho, žádný volnej čas. A neumím si to teď ještě úplně tak představit, takže proto. Takže myslím, že ta moje dospělost je omezena tím, že jsem pořád student.

Takže až dokončíš školu, tak se budeš cítit dospěle?

Tak. Myslím, že už jo. I když možná ne úplně tím, že až to teďka dokončím. Spíš jak to dokončím a najdu si tu práci.

Takže vnímáš to studium, jeho dokončení, jako jeden ze znaků dospělosti?

Tak, ano. Pro mě určitě.

Jaké máš teď současné, krátkodobé cíle?

Tak krátkodobý a úplně jasný cíl, je teďka udělat co nejlíp a napoprvé hlavně každou státnici, kterou mám a dopsat diplomku v řádným termínu, abych to stihnul. Si myslím, že už na ni mám docela dost času, že už bych to mohl dokončovat co nejdřív. Ale, ať ji mám v pořádku a udělat ty státnice a potom najít si práci, to jsou teď ty cíle, co teďka mám.

A nějaké dlouhodobé cíle?

Najít si tu perspektivní práci, najít si bezvadnou přítelkyni, pozdější manželku dejme tomu. Mít taky samozřejmě nějaký děti žejo. Mít nejdřív asi byt, potom můj sen je mít rodinný dům, postavit si buďto sám, svépomocí nebo si hypotéku a nechat si ho postavit. Žít někde, ne asi úplně ve městě, spíš na okraji nebo v nějaký vesnici blízko velkýho města, kde bych měl tu práci. A žít si vlastně svůj spokojený život s rodinou. To je takový můj cíl, co bych chtěl mít.

Souvisí tyto dlouhodobé plány nějak s tím tvým pocitem dospělosti?

Asi jo, neumím si představit... nejsem teď... nebo nemůžu říct, že jsem ještě dítě, že bych teď měl rodinu... Teď, když ještě nemám stabilní práci a neuměl bych tu ženu, nedej bože s dítětem, zabezpečit. Tak teď nejsem ještě určitě připravený na to mít rodinu, teď ne, když nevím jak bych je zabezpečil. To je úplně ten základ. Když už chci mít rodinu, tak bych je měl umět zabezpečit. Jsem chlap přece jenom, takže to se od nás čeká ne? Já to tak беру, že to tak musí bejt.

A plánuješ děti?

Určitě, já jsem jedináček, takže nechci mít jenom jedno dítě, chci mít alespoň minimálně dvě.

V čem je to horší, že jsi jedináček?

No, já jsem to naštěstí úplně tak kompletně nepocítil, protože, jak jsem říkal, vyrůstal jsem v paneláku, kde bylo hodně mých vrstevníků. Takže jsem byl každé den ve styku s dětma mého věku, takže jsem vlastně úplně necítil to, že bych byl jedináček. Ale vyrůstat, dejme tomu, někde na samotě nebo ve vesnici, kde nikde nikdo není... neumím si to představit, já bych se zbláznil. Já jsem totiž hrozně společenskej, takže neumím si představit, že bych byl někde sám, to by pro mě bylo utrpení. Takže v tomhle tom už jo, protože chci aspoň ty dvě děti žejo... Že, až tady jednou nebudou ti moji rodiče, tak nebudu mít ani bráchu ani ségru... kdo mi tady zbyde žejo. Jedině pak bratránek se sestřenkama, nikdo jinej. A ta rodina, kterou si snad založím jednou. Nikdo jiný tady nebude.

A jaká si myslíš, že je nejvhodnější doba pro založení rodiny?

Já si myslím, že čím dřív, tím líp. Protože přece jenom, když budeš tu rodinu zakládat, to dítě mít třeba po třicítce... dítěti bude dvacet, tobě bude padesát, to už

bude takovej hodně velkej věkovej rozdíl. Takže čím dřív... naši mě měli ve třidvaceti, takže kdybych tak... kdybych já moh mít dítě třeba v pětadvaceti, což mi teda určitě nevyjde, tak by to bylo fajn. Ale do těch sedmadvaceti mít první dítě by bylo určitě fajn, aby ten věkovej rozdíl byl ještě takovej minimální no... Když má (muž) dítě po třicítce, to si myslím, že už je pomalu... potom jak dospěje, to už je pomalu spíš dědeček než tatínek. Takhle to vidím teda. Nemusí to teda takhle vidět každej, ale já si myslím, že to tak je no.

A jak se díváš na svou budoucnost? Jaká bude?

Doufám, že příjemná, že dobrá a že mi vyjde všechno, co bych si přál. Bude to teda těžký samozřejmě, nebude to hned. Nepředstavuju si to jako dítě, že lusknou takhle prstem a všechno budu najednou mít, to určitě ne, ale bude to tvrdá práce, dřina, ale snad to vyjde, věřím tomu. Věřím, že k těm mejm plánům se nějak dostanu no.

A když jsi říkal, že ti předtím nevyšla práce, tak teď už víš, kde budeš pracovat?

Teď právě nevím. Teď to teda popravdě zrovna dvakrát... teda měl bych už to zase začít řešit, ale teďka mám v hlavně jenom ty státnice a hlavně dopsání diplomky. Ale vod toho září zase, když už mi bude zbejvat... jestli to teda udělám, tak už mi bude zbejvat jenom jedna státnice, tak už abych si pomalu začal shánět práci, třeba aspoň na poloviční úvazek, třeba od toho ledna bych to tak viděl. Třeba budu mít štěstí a třeba na nějaký škole, kde bude třeba nějaká mladá paní učitelka, která otěhotní a bude muset jít na mateřskou třeba. Třeba to tak dopadne, uvidíme. A rozhodně nemám problém jít za prací někam dál, nejsem určitě vázanej na místo bydliště. Jsem teda tady vodsad', teda nejsem přímo z Hradce, jsem z Týniště, ale kdybych měl jít třeba do Havlíčkova Brodu, tak klidně, tak jdu, proč ne... Já se nebojím toho poznat nový lidi. To mi nedělá žádný problém. Takže jako pracovním možnostem jsem otevřenej, jako úplně komplet. Kamkoliv mě to zavane, tak tam to vezmu.

Kdybys teda dostal tu příležitost, tak plánuješ nastoupit do práce hned, jak ukončíš to studium... (nenechal mě dokončit větu)

Určitě.

...nebo si necháš nějaký čas?

Určitě hned. Jedině, kdybych teda, jak říkám, kdybych teda dělal ty státnice, že bych je udělal letos v červnu, v květnu v červnu, tak bych si nechal ty poslední prázdniny červenec, srpen. Ale v lednu není na co čekat. Už určitě nějakou tu práci... každý už chce mít... každý už si chce, podle mě, začít si vydělávat, šetřit si nějaký peníze a co nejdřív, abych já co nejdřív vyletěl z toho domácího hnízda, určitě.

Takže jsi říkal, že bydlíš pořád u rodičů...

Tak, tak.

... a celý život? Nikdy ses nestěhoval?

Ne, jsem furt na stejném místě no.

A dokázal bys mi říct nějaké výhody bydlení s rodiči? Jestli teda nějaké vidíš...

No, když něco potřebuju, tak to mám. Relativně jsem doma zabezpečenej. Samozřejmě chodím nakupovat, to jo. Ale většinou jedou naši do Hradce nakupovat jídlo, takže maminka navaří, mám pořád teplý jídlo, to je paráda. Nejsem žádný extrémní kuchař, takže tady to. Kdyby bydlel sám, tak by to asi nebylo úplně vono. Chodím čistej, maminka všechno vypere, takže takhle. V tomhle tom vidím určitě výhody, jako že o mě postaráno určitě je. Za tohle to jí vděčím, to jí asi nebudu moct nikdy splatit úplně, co ona pro mě udělala za těch 24 let zatím.

A nějaké nevýhody vidíš?

Možná právě že, jak nemám tu starost... To, že nemusím všechno dělat sám. Víím, že když na něco třeba zapomenou, tak tam bude ta máma nebo ten táta, že mi to připomenou. Tak to je možná ta chyba, že na to nejsem zvyklej. A pak možná na to přijdu sám, až budu pryč. Jako, že: „*Ježišmarjá to je ještě ta věc, kdybych bydlel ještě doma, tak by mi to někdo připomněl, že to musím udělat, teď jsem na to zapomněl.*“. Tak možná tohle, jako takový to, že čím dýl jsem s nima, tak tím

víc si zvykám na takový ten pohodovější život a pak to bude takový tvrdý náraz do té reality. Ale myslím, že to každému pomůže, každý to musí projít. A je jedno, jestli to prožiješ v osmnácti nebo v pětadvaceti. To bude náraz tvrdě pro každého každopádně. To tak je.

Myslíš, že tě rodiče vnímají jako dospělého nebo ne?

Já si myslím, že jo. Asi jo, určitě.

Dávají ti to nějak najevo?

Jo, tak musím se postarat sám o sebe, ale není to, takový, jako že žiju sám. To určitě ne. Ale nemám, že bych vstal a nemusel nic dělat, máma přišla a ustlala postel, to neexistuje, není mi 10 nebo tak. Takže to zase ne... Takže určitě mě vnímají jako dospělého. Jako samozřejmě dělám věci doma s tátou. Dělám, když je něco potřeba udělat, táta už to neopravuje, už to dělám já, což je na jednu stranu dobře. Vždycky táta říká: „*Budeš to potřebovat v té domácnosti jednou, tak se to nauč, abys nebyl pak někde za lempla.*“. Takže tady v tom snad mám od nich i takovou nějakou školu do života, tak doufám, že mě tak i berou a myslím si, že jo.

Aha, a neměl jsi to tak, že třeba od osmnácti už jsi musel platit nájem nebo ne nájem, ale přispívat nějak na tu společnou domácnost?

Ne, ne, oni po mě nechtějí nic, protože ví, že jsem student a že to, co mám... brigádně si vydělám, tak když průměrně takový tři tisíce za měsíc zhruba, ani to ne... tak oni nic nechtějí. Ale zase, když něco chci, abych si koupil něco na sebe, nějaký nový věci, nebo něco do pokoje, něco já nevím... něco k počítači, tak to si všechno platím sám, ale na bydlení nemusím přispívat, do domácnosti vůbec nic, na jídlo, to nemusím.

A naopak teda, oni ti dávají finance?

Ne. Já jsem vlastně od 15 chodil na brigády, takže já jsem vlastně kapesný nikdy nedostal. A nebyla tam ani tahle ta potřeba. Vždycky to, co jsem si vydělal, tak pro moji potřebu to stačilo. Tak snad mě to naučí aspoň trošku skromnosti, uvidíme.

To trochu souvisí s nezávislostí. Jsi nezávislý?

Na financích rodičů, co se týká mojí potřeby, jako mezech koníčků, určitě. Samozřejmě se to netýká těch základních potřeb, jako je strava a takhle, to samozřejmě platí oni jo... tak na to já nepřispívám nic. Takže nezávislejší tak napůl no, určitě ne kompletně. To, že bych byl asi úplně sám nezávislejší, to ne... takhle to říct určitě nejde, protože vím, že je tam furt to, že oni se o mě starají, ať už je to praní prádla, co máma vypere, nebo takhle. Takže nezávislost trochu jo, ale ne určitě stoprocentní, to určitě ne.

Vnímáš pojem nezávislost ještě nějak jinak, než z toho finančního hlediska?

Já si pod pojmem nezávislost představuju to že, nezávislý člověk je ten, který už nebydlí s rodiči, tak to vidím já, to je můj pohled na věc. Takže tak já si představuju nezávislost. Takže nezávislý budu, až se od nich odstěhuju no.

Potom už budeš úplně nezávislý?

Potom bych řekl, že v tu chvíli budu úplně nezávislejší, stoprocentně.

A teď máš nějaké závazky?

Závazky, myslíš vůči rodičům nebo...?

Celkově.

Ne, teď bych řekl, že ne. Teďka jsem bez závazků. Mohl bych mít už nějaký závazek někdy, ale teďka nemám nic.

A cítíš se být úplně zodpovědný za svá rozhodnutí, za to co děláš?

Jo, určitě. Samozřejmě, je to můj život, takže všechno to, co udělám, ať už je to to dobrý nebo špatný, vychází to všechno z mojí hlavy a musím za to přijmout následky, který to ponese, ať už ty kladný nebo záporný. To už je prostě můj život, za mě už nikdo nemůže rozhodovat. Nebo jako samozřejmě moh bych si ještě říct, že bych to mohl teďka ještě hodit na mámu, ale ne.

Takže jak provádíš svá rozhodnutí?

Většinou samostatně, úplně. Ani se nikoho neptám, jak to cítí, ale když fakt nevím, váhám, tak jdu třeba za těma rodičema, vysvětlím jim situaci a říkám: „Hele, jak byste to udělali vy v mé situaci?“ a oni mi něco řeknou a teď už je buď to na mě, jestli já se budu řídit tou radou nebo to udělám po svém. To už oni neřeší, a já někdy je poslechnu, někdy si to udělám po svém.

A jak trávíš svůj volný čas?

Tak hodně, samozřejmě s kamarády dost. Jak buďto tady ze školy, takže tady s tou hradeckou partou anebo doma. Pořád tam mám ještě kamarády, máme tam takovou velkou partu. A nevím... tak jako každé člověk. Občas se jdeme bavit, to je jasné, že jdem, proč bysme taky nešli někam do hospody... Nejsem žádné andílek, to bych o sobě nikdy netvrdil, ale taky samozřejmě na počítači tak jsem, občas si tam něco zahraju, takže občas nějaká hra. Občas jezdím na kole, na bruslích hodně, kolečkovejch, to mě taky baví. Co ještě... tak ještě sport. Tak rekreačně ještě sport, že si vezmem třeba balón a jdem si zakopat, proč ne... Ale na nějaký sportovní úrovni, to určitě ne. Ale že bych měl nějakýho koníčka, na kterýho bych chodil úplně komplet, to asi nemám. Všechno je to takový rekreační. Ale tak jakože když můžu na to kolo nebo na ty brusle, když je hezký počasí a někdo jde se mnou, tak klidně bych chodil každé den. Samozřejmě to každé den nevychází... nejde to pokaždý, ale kdyby to šlo, tak není problém s tímhle. A hlavně ti přátelé, já jako musím mít kolem sebe lidi. Jakmile nemám kolem sebe lidi tak se hrozně nudím, takže mě to doma samotného nebaví. Je to vždycky tak, že když jsem doma sám, tak jdu radši někam mezi lidi. Popovídat si, ať už to je za kýmkoliv. Takže takhle bych řekl, že trávím svůj volný čas.

A mimo spolužáky a kamarády, pohybuješ se ještě v nějaké jiné společnosti?

Třeba, jestli jsi zapojený do nějaké organizace?

Ne ne, tak takhle v žádný organizaci určitě nejsem, určitě ne. Jedině tak jako nějaké kolektiv, tak třeba v práci, kde dělám. Ve fabrice na tři směny. A je to fabrika, kde teda dělaj převážně ženy, takže tam jsem. Bohužel je nás tam málo, na lince jsme dva nebo tři dokonce jenom. Ale je to fajn, mě to zas baví dělat. Jsou tam i mladý holky, takže to mě baví, to je paráda. Takže ještě v tomto kolektivu. Takže to je vlastně kolektiv pracovní, škola, kamarádi, no a jinak organizace to ne, to nejsem.

Jsi teď v nějakém dlouhodobém vztahu?

Teďka jsem momentálně single. A jakoby hledám, nebo nebaví mě to, být sám nebo není mi to úplně příjemný. Je vždycky lepší, když s někým seš, s někým můžeš sdílet ty zážitky a samozřejmě, když máš partnerku, tak už taky máte ty

společný plány do budoucna, můžete začít něco řešit. A vymýšlíte spoustu dalších aktivit... abych nemusel být pořád jenom s přáteli a taky, abysme spolu trávili nějaký ten čas. Takže doufám, že v nejbližší době zase opět najdu, abych zase single nebyl. Protože to není úplně tak výhoda. Nebo pro mě to není nic moc.

A přemýšlíš nad tím, jak by měla vypadat tvá ideální partnerka?

No měla by být hodně taková no... jak to říkám, aby byla co k čemu, aby byla pořádně do života. Já taky neumím všechno, já neumím vůbec vařit, takže vařit by měla umět asi moje partnerka, abych neumřel hladem, jednou až spolu budem bydlet. Ale že bych jinak měl nějaký větší nároky, to ne. Abysme si rozuměli, to by bylo fajn. Když nebudem mít ze začátku společný zájmy, tak věřím tomu, že se určitě dají najít nějaký zájmy, který si společně vybudujem nebo ona se nadchne pro moje nebo já pro ty její, o tom to je hlavně. Abysme si sedli lidsky, aby to nebylo takový, že... Podle mě vztah, který je založený jenom na sexu, o tom to není. Abysme si rozuměli a aby byla pro život. Aby prostě jak budem mít společnou domácnost, aby to nevypadalo, jako když tam vybuchla atomová bomba jo, takže jsem taky zvyklej z domu na nějaký standard, na nějaký uklízení. Ale zas nemám touhu, abych uklízel jenom já a ona by se válela na gauči, to vůbec taky ne. Ale musí to být všechno rozdělený fifty-fifty. Ale zas nejsem takovej, že bych ty ženský nepomoh, to zas taky ne. Jako že bych přišel z práce a sednul si na gauč a dal si pivo a ona ať uklízí, to taky pravda úplně není. Myslím, že ta rovnoprávnost tam musí bejt a že domácí práce půl na půl, bych já viděl.

Předtím jsi říkal, že ty jako muž bys měl mít vyšší příjem. Tam jsi to rovnoprávně neviděl.

Jasně, no tak asi jako chlap bych měl mít ten příjem asi vyšší než moje budoucí partnerka, to asi jo. V tomhle tom bych měl bejt víc chlap. To máš pravdu, tak jsem to říkal. Ale teď jsem to myslel, jako co se týká domácích prací a tahle.

A takže obecně tvůj postoj k manželství je jaký?

Určitě kladný nebo jako rád bych. Jako že bych teďka říkal, že se nikdy neožením, tak to určitě neřeknu. Jako určitě chci říct, že se ožením. A asi co nejdřív, abysme potom ty děti taky měli co nejdřív. Já bych to nijak neodkládal.

Bára

Tak na začátek se tě zeptám, co si představuješ pod pojmem dospělost? Co to pro tebe je?

Tak pod pojmem dospělost si představuju, že je jedinec fyzicky a psychicky zralý. Že už není dítě. A samozřejmě že nezáleží tolik na té fyzické stránce, ale je to součástí té dospělosti, ale důležitější jsou podle mě ty psychické hodnoty a vyzrállost toho člověka.

Takže teď mi popisuješ, jak podle tebe vypadá ten dospělý člověk, ale zeptám se tě na znaky dospělosti. Jestli vidíš nějaké, nebo ten pojem... (přerušila mě)

Tak vyzrállost, vybouřenost, zodpovědnost... stačí?

Určitě, já jsem jen čekala, jestli nad něčím ještě nepřemýšlíš. A teda když jsi mluvila o té zralosti, liší se podle tebe zralý člověk a dospělý člověk?

No, podle mě je to definice, že dospělý člověk rovná se zralý člověk. Takže ne.

Takže je to pro tebe synonymum. A nějaké výhody, které vidíš v dospělosti?

Nezávislost a člověk si teoreticky může dělat, co chce, už není pod kontrolou rodičů. Takže ta nezávislost. A už nevím.

To nevádí, to nemusíš. Jako jestli si to takhle vybavíš, jestli ta nezávislost je pro tebe...

No, tak ta nezávislost je teďka pro mě taková prioritní, protože ji teďka řeším, takže z toho důvodu mě napadla jako první.

A nevýhody, které vidíš v dospělosti?

Tak třeba, aby byl člověk finančně zajištěný.

Jako, že nemá ještě tu finanční zajištěnost?

No, aby se dokázal sám o sebe postarat a uživit se úplně. No a pak, jak přijde rodina, tak aby uživil tu rodinu. To je podle mě asi to nejdůležitější, co v té dospělosti je.

Je to teda nevýhoda té dospělosti?

No jako, že se musíš starat o peníze. No a o to je to horší, když tě pak ta práce třeba nebaví, a když pracuješ jen pro ty peníze. Tak to ještě je nevýhoda.

A cítíš se ty sama být dospělá?

Tak napůl. Myslím, že psychické předpoklady už pro to mám. Jediné, co mi zbývá, tak je osamostatnit se. Být finančně nezávislá hlavně.

Takže, když se cítíš „ne tak úplně dospělá“, tak v čem se třeba projevuje tvoje nedospělost? Nebo, co ti k tomu chybí, abys byla dospělá?

Tak v první řadě bych si měla najít práci a užít se, odstěhovat se od rodičů. A pak budu dospělá.

A vybavíš si nějakou konkrétní situaci, ve které ses poprvé cítila jako dospělá? Jen tu situaci, vím, žes říkala, že se necítíš celkově dospěle.

Konkrétní situaci si asi nevybavím, ale vím, že řeším některé situace jinak, než bych je řešila zamlada. Že jsem trošičku víc rozvážnější a funguju jinak než dřív.

A ty situace jsou jaké?

Asi klasicky, co se týká školy nebo vztahů. Ty bych nějak víc neřešila, tam bych došla k závěru, že zas tak zodpovědná nejsem (*smích*). No, takže asi primárně u těch vztahů a chování k druhým lidem. Takže to a ty vztahy.

Co je pro tebe teda ten mezník dospělosti? To hlavní je, že až se odstěhuješ, budeš dospělá?

Až se odstěhuju, tak se budu cítit dospěle, nezávisle. Konečně budu moct začít žít ten svůj život, jaký chci žít.

A jaké pocity v tobě vyvolává to, když si představíš sebe jako dospělou?

Radost. Těším se na to.

Řekla sis někdy, že by bylo lepší být pořád dítětem nebo vůbec nedospět?

Ano řekla, relativně nedávno. Týden zpátky, když jsem byla na škole v přírodě, tak jsem měla na starost děti ze školky a bylo úžasný pozorovat, jak byly bezstarostný a jejich jediná starost byla hrát si s kamarádama. Nebo když měly nějakou hádku s dětma nebo s kamarádem, tak tam brečely, že mu ublížily omylem a že nechtěly. Takovýhle starosti, tak to je skvělý. Tak jsem si tak řekla, že by bylo pěkný být tak bezstarostná, nemít nic na starosti. Ale zas na druhou stranu dospělost má taky svoje výhody.

Takže při pohledu na ty děti sis vzpomněla, jak jsi prožívala své dětství?

Přesně tak.

A dalo by se říct, že nějak odkládáš svou dospělost?

Myslím si, že ne. Neodkládám. Mám už to takhle nastavený od maturity, že chci dodělat co nejdřív školu a pak už se odstěhovat a věnovat se svým věcem.

Takže jdeš po takové nalajnované cestě?

Jedu podle takovýho svýho plánu dalo by se říct a zatím mi to vychází, když nepočítám, že jsem třeba musela dělat podruhý státnice u bakaláře, když mi ty první nevyšly. Ale nic jsem neodkládala. Jako záměrně ne.

A teď se tě zeptám na studium, kde studuješ, jaký ročník?

No, tak studuju na pedagogické fakultě, tady na UHK, pátý ročník. Končím magisterské studium teď.

A studuješ standardní dobu?

Jo, standardní, neprodlužovala jsem nebo tak.

A má podle tebe to, že jsi pořád studentka nějaký vliv na to, že se cítíš být dospělá „tak napůl“, jak jsi řekla?

No myslím, si že to vliv má. Protože kdybych nešla na výšku, tak třeba už nebydlím doma a to bych se cítila víc dospěle pak. Takže to má vliv.

Takže teď dokončíš toho magistra, odstěhuješ se od rodičů a budeš dospělá jo?

No, to ne. Já pojedu teď do ciziny. Jako po státnicích, jestli je teda zvládnou. No a pak plánuju odjet do ciziny. Nasbírat tam nějaké zkušenosti, cestovat, poznat něco jiného než doma a vydělat si taky nějaké peníze, abych měla. Ale na druhou stranu jako tím, že tam budu jakoby sama a sama se budu rozhodovat a tak... tak se budu cítit dospělá. A budu se tam muset prostě spolehnout sama na sebe.

A to bude tvůj první výjezd takhle na delší dobu?

No, už jsem byla na výměnném pobytě v Rusku, ze školy. A tam si myslím, že jsem si začala uvědomovat tu svou dospělost, nebo jako, že jsem se jí přiblížila. Jako ten pocit, že jsem tam ty rodiče neměla nebo že jsem za nima nemohla kdykoliv přijet, jak to mám tady. Ta vzdálenost no. Jako, že jsem se prostě musela naučit starat se sama o sebe, ale zase rozhodla jsem se dobrovolně, že pojedou, nikdo mě nenutil. Takže si myslím, že to mi hodně pomohlo v té cestě do dospělosti.

A je to trvalý stav? Jako myslím to tak, jestli to tak zůstalo, i když ses z té ciziny vrátila domů zase.

Jo, tak určitě. Ty zkušenosti ti nikdo nevezme už žejo. To, cos prožila, tě ovlivní. Takže jsem přijela vlastně víc dospělá (*smích*).

A mimo teda ty cestovní plány co máš, až dokončíš školu, co plánuješ?

No, teď hlavně za dva týdny odevzdat diplomku a ještě mi chybí dvoje státnice v srpnu. Zbytek už mám dodělaný. No a taky budu s rodinou nějaký čas v létě, když pak odjedu žejo. A jinak toho musím ještě hodně stihnout, před tím než odjedu. Jako všechno si zařídit a tak.

A jaké máš dlouhodobé plány nebo životní cíle?

No, tak někdy chci teda rodinu žejo, manžela, děti, svoje bydlení a tak takový obecný. Najít si dobrou práci taky, která mě bude bavit a která mě uživí. Být s někým, s kým budu chtít založit tu rodinu, a tak.

Takže plánuješ manžela i děti?

No, tak jako doufám, že to tak bude.

Jaká je podle tebe na tohle nejvhodnější doba? Nejvhodnější doba na založení rodiny?

To bude asi, až budu mít práci, stálou práci se stálým platem. Budem s partnerem mít prostě nějaký finance našetřený. A budem bydlet ve svém. No a teda až budu s tím partnerem, u kterého budu vědět, že s ním tu rodinu chci mít. Že už spolu budem nějakou dobu a tak. Asi do třiceti bych to chtěla stihnout, ale uvidíme. To si jen tak říkám žejo. Ale těším se na to.

A jak jinak vidíš svou budoucnost, jaká bude?

Růžová. Ne, tak doufám, že bude taková, jakou ji chci mít. Budu se snažit, aby taková byla. A doufám, že mi vyjde všechno, co chci a co si plánuju, no.

Když jsme se bavily o tom stěhování, tak teď teda bydlíš s rodiči?

Pořád u rodičů. Teda tady, když jsem na výšce, tak bydlím v pokoji pronajatém, ale jinak jako trvalý pobyt mám tam u rodičů pořád.

A dokázala bys mi říct nějaké výhody bydlení s rodiči?

Tak určitě, že tam všechno mám, všechno co potřebuju a tak. Jako, že o jídlo se nemusím starat, nemusím vařit, mám vyprané, věci čisté. A pořád tam někdo je žejo. Teď tady v Hradci bydlím sama na pokoji, sice mám domácí, ale není to jak rodina. A tak teď řeším tu samotu tady, doma nikdy nejsem sama. Takže to je taky výhoda určitě.

A nevýhody toho bydlení s rodiči?

No, tak určitě, že rodiče chtějí vědět, kde jsem, co dělám, s kým jsem. Že se jim jako musím hlásit no. Takové to, že když u nich pořád bydlím, tak je musím poslouchat. Takový ten dozor, kontrola. Tak to je podle mě největší nevýhoda toho.

Myslíš, že tě rodiče považují za dospělého?

To nevím, pro ně budu vždycky jejich dítě žejo. Ale jako jo, možná už mě jako dospělého vidí. Nebo asi jak kdy.

Teď bych se tě chtěla zeptat na tvé finanční zdroje, od koho dostáváš peníze nebo vyděláváš si sama?

Mám nějaké brigády, nějaké doučování a taky od našich dostávám nějaké peníze. Z těch brigád a tak, to nejde se úplně uživit, když studuješ. Jako něco si tím zaplatím, nebo to slouží spíš pro mé potřeby, jako když chci někam jít nebo si něco koupit na sebe a tak, ale na to, abych si všechno sama platila, to není.

Co si představuješ pod pojmem nezávislost?

Tak když už člověk jedná sám za sebe, nikdo za něj nerozhoduje. Že je samostatný. Nebo taky finanční nezávislost, kdy už si vydělá sám na sebe na svoje potřeby a všechno. Že si můžeš dělat, co chceš prostě, no.

A ty jsi nezávislá?

No finančně ne. Finanční nezávislost ještě nemám. Jak jsem říkala, rodiče mě ještě živí žejo... finančně mě podporují při tom studiu, protože jinak bych to nezvládla. Takže nezávislá ještě nejsem.

A kdy si myslíš, že budeš úplně nezávislá?

No, až se budu sama živit, až se odpoutám od těch rodičů a tak.

A jaké teď máš závazky?

Závazky... no teď ještě žádné nemám. Žádnou půjčku nebo tak nemám. Takže žádné.

Cítíš se být úplně zodpovědná za všechno, co děláš, co uděláš?

Jo, to jo. Tak vždycky je každý zodpovědný za to, co udělá. Musí si nést i ty následky. Takže já si myslím, že ano, že se cítím být za všechno zodpovědná, co dělám.

A když se rozhoduješ, tak jak? Jak provádíš svoje rozhodnutí?

No, tak podle toho, o co se jedná. Když je to něco vážného nebo závažného, tak se radím s ostatními, co mám dělat. Jako třeba s rodiči to řeším, ale jinak si myslím, že jsem samostatná ve svých rozhodnutích.

Teď bych se tě zeptala, jak trávíš svůj volný čas?

Sportuju, chodím na různé sporty, pak s kamarády, teď teda nejvíc s přítelem a taky učením. Teď je takové náročnější období, takže se musím učit hodně, no. Nebo měla bych víc, než se učím. A jinak mě teda baví různé sporty, tak těm se věnuju.

Takže jsi ve vztahu teď?

Teď čerstvě no. Ano, jsem zadaná teď, i když to nepřišlo v tu nejlepší chvíli. Teď bych se měla spíš učit, ale to nejde vždycky naplánovat. Takže ale ano, jsem zadaná.